

KSERKSIO AR KRISTAUS RUSIJA?

Knyga apie Vladimirą Solovjevą — ekumeninio sąjūdžio ugdytoją Rusijoje

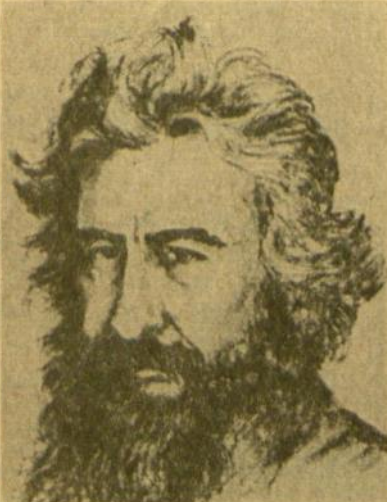
KUN. VYTAUTAS BAGDANAVICIUS, MIC

Antoine Paplauskas - Ramūnas. DIALOGUE ENTRE ROME ET MOSCOU. Vladimir Soloviev, porte - parole du mouvement oecuménique en Russie. Preface du cardinal Koenig. Editions de l'Université D'Ottawa, 1966. 251 psl.

Paskutinė prof. Antano Paplausko - Ramūno knyga pasižymi labai dideliais plotais tiek geografiniu, tiek istoriniu, tiek idėjiniu atžvilgiu. Čia mes kalbame apie jo prancūziškai parašytą knygą, kuri vadinasi: "Dialogas tarp Romos ir Maskvos". Antrinė jos antraštė tiksliau apibūdina jos turinį: Vladimiras Solovjevas, ekumeninio sąjūdžio ugdytojas Rusijoje. Nors rašoma yra apie Solovjevą, tačiau knyga jo veiklą iglaudžia į visą Slavų ir Vakarų Bažnyčių jungimosi istoriją, prasidėjusią Kirilo ir Metodijaus laikais 9 šimt., ėjusią per Lietuvos Brastos Bažnyčių uniją 15 šimtmeityje ir atėjusią iki Antrojo Vatikano visuotinio Bažnyčios susirinkimo. Geografiškai ši knyga pirmoje eilėje rūpinasi Europos suvienijimu. Suskilusi Europa Paplauskui - Ramūnui nėra Europa. Tačiau jo vienybės idėjos nesiriboja vien Europa. Jos siekia visos žmonijos sandoros. Idėjiškai ši knyga nėra kurios nors vienos mokslo srities knyga. Ją įeinia ir filosofija, ir teologija, ir Bažnyčios istorija, ir dabartinė tarptautinė politika.

Autorius savo svarstymus pradeda mintimi, kad naujieji amžiai yra praėję. Jie nebuvo ekumeniški. Dabar yra atėję visuotinių žmonių santykių laikai. Europa yra didelių šventųjų ir išminčių kraštas, tačiau ji yra ir didelių audrų bei katastrofų kraštas. Nėra įmanoma statyti Europos, išjungiant iš jos Rytų ir Vidurio Europą. "Be Vidurio Europos ir jos nepriklausomybės tikras susiartinimas tarp Rusijos ir Vakarų yra neįmanomas" (18 psl.). 1456 m. sudaryta Rytų ir Vakarų Bažnyčios unija Lietuvos Brastoje tam yra nurodžiusi kelią.

Solovjevą tenka laikyti vienu didžiausių praėjusio šimtmečio žmonių. Jam pažinti, šalia jo paties raštų, pirmieji reikšmės yra Vytauto Didžiojo universiteto profesoriaus Šilarskio studijos. Į Solovjevą tenka žiūrėti ne vien kaip į trijų Europų derintoją, bet ir kaip į jungties simbolių tikėtoją ir netikin-

Vladimiras Solovjevas

čiojo pasaulio. Jis domėjosi ne tik vakarietiška filosofija, bet ir nekrikščioniškomis kultūromis. Solovjevas pats asmeniškai savo jaunystėje yra perėjęs žiauriai netikėjimo stadiją.

Filosofinis Solovjevo akiratis yra labai platus. Jis gerai pažino ano meto vokiečių filosofus: Hegelį ir Schellingą. Jis pažino ir viduramžių Vakarų filosofiją ir ją derino su Rytų Bažnyčios tėvų galvoseną. Jo filosofijos rėmus sudarė trys sąvokos: grožis, tiesa ir gėris.

Teologinio jo galvavimo pagrindu stovi Trejybės dogma. Tai atitinka gerą rytietišką Bažnyčios tradiciją. Dieviškąją Trejybę jis matė atsispindinčią trijose vertybėse: grožyje, tiesoje ir gėryje. Iš Vakarų viduramžių jis pasisavino dieviškos išminties sampratą, kurią labai mėgo ir kurią dėjo savo kuriamos Dievo karalystės pagrindus.

Solovjevas suėjo į santykius su pop. Leonu XIII ir, jo paskatintas, 1896 m. susiderino su Romos Bažnyčia, pasilikdamas Rytų apeigose. Jo ta proga padarytas tikėjimo išpažinimas atrodo labai modernus ir II Vatikano suvažiavimo laikais. Pasak Elenos Izvolosky, Solovjevas pasiliko provoslavų ir kaip provoslavus pasidarė kataliku (55 psl.).

Studijuodamas Rytų Bažnyčios istoriją, Solovjevas priėjo išvados, kad monofizitų sekta pirmiausia Bažnyčios amžiais, paneigdamas matomą, teisinę ir organizacinę Bažnyčios pusę, sugriovė joje Dievo Karalystės pagrindus. Rusai nemažai šios tradicijos paveldėjo. Solovjevas buvo pirmas iš rusų, kurie sugebėjo suprasti popiežiaus neklaidingumo dogmą.

Dvasinį Solovjevo kelią tiksliai nužymi jo atliktų studijų kelias. Jis jas pradėjo nuo tikslųjų mokslų fakulteto Maskvos universitete. Vėliau jis perėjo į humanitarinį fakultetą ir dar vėliau į teologijos fakultetą. Jei iš pradžios prijungsime jo bedieviškąją stadiją, tai gausime visą Solovjevo brendimo kreivę. Bedieviškajame periode jis skaitė, šalia Buchnerio ir Darvino, ir šiaurės dar kai kurių studentų paskaitomą F. Strausą. Nuo šių autorių jis perėjo prie idealistų filosofų.

Išjungusi į religinę kultūrą, Solovjevą ištiko naujas pavojus. Tai buvo Rusijos šviesuo-

menėje prasidėjęs slavofilų sąjūdis. Jis skelbė, kad pasaulio šgelbėjimas ateina iš Rusų. Ir šio išganymo sąrangą sudaro trys stulpai: autokratija, provoslavija ir nacionalizmas. Solovjevas drąsiai išėjo prieš šiuos savo draugų susiaurinimus, pasisakydamas už provoslavijos vienybę su Roma ir prieš ekskluzyvinį rusiškumą (100 psl.). Teisingai jį apibūdina Paplauskas - Ramūnas: "Savo krikščionišku universalizmu jis išsoko iš visų partikuliarizmų ir visų pusinių tiesų: iš materializmo, bedievybės, nacionalizmo, gyvenimo suvalstybinimo ir cezarpapizmo tiek vakarietiško, tiek slavofilško ir visų jų susikirtimų" (103 psl.). Jo idealą sudarė dieviškosios išminties įkūnijimas, arba Dievo karalystės įgyvendinimas (105 psl.).

Viena iš labiausiai vakarietiškų įvertintų Solovjevo knygų yra: "Dvasinio gyvenimo pagrindai". Ji yra parašyta 1882-4 metais. (Nukelta į 2 psl.)

Ikona — Vladimiro Madona. Ikona tapyta apie 1125 metus Konstantinopolio, o vėliau, atsidūrusi Rusijoje, turėjo didelės įtakos visai rusų tapybai.

Naujas istoriografinis įnašas

"Tautos Praeities" II tomo antrąją knygą peržvelgus

TAUTOS PRAEITIS. Istorijos ir gretimųjų sričių neperiodinis žurnalas. Tomas II, knyga 2 (6). Roma 1965 m. Leidybos 244 psl., 9½x6½ in. formatu. Leidžia Lietuvių istorijos draugija, redaktorius — J. Dainauskas, 4439 S. Talman Ave., Chicago, Ill. 60632, USA; administratorius — kun. dr. K. A. Matulaitis, MIC, Marian Hills Seminary, Clarendon Hills, Ill. 60514, USA. Prenumerata: vienas tomas (4 knygos) — \$16.00; atskiros knygos kaina — \$5.00. Žurnalas gaunamas ir "Drauge".

DR. ALGIRDAS BUDRECKIS

Viena pagrindinių kultūrinių spragų išeivijoje yra mūsų tautos istorijos sistemingo nagrinėjimo trūkumai. Išskyrus keletą prisiminimų ir sporadiškų straipsnių spaudoje, Lietuvos istorijos veikalų lentyna yra skurdi. Todėl, kada pasirodo Lietuvių istorijos draugijos leidžiamas istorijos ir gretimųjų sričių neperiodinis

žurnalas "Tautos Praeitis", tiek specialistas, tiek mėgėjas gali bent kiek pasotinti savo alkį. Paskutinis "Tautos Praeities" numeris /Tomas II, knyga 2 (6)/, kurį redagavo J. Dainauskas, kun. V. Bagdanavičius, MIC, talkinant, savo pavidalu yra įspūdingas. Tomas, spausdintas Romoje, stambokas: 244 psl. Spaudmenys yra švarūs ir aiškūs. Nors pasitaiko viena, antra korektūros klaida kiekviename puslapy, tų klaidų dažnumas nėra toks, kad skaitytojas būtų varginamas. Regis, patartina ir ateity "Tautos Praeities" knygas spausdinti Romoje, nes būtų galima papiginti kainą talpinti stambesnes ir išsamesnes studijas atskirose knygose.

Šiame numeryje yra 8 studijiniai straipsniai, istoriografijos srities kalbomis recenzijos, Lietuvos istorijos paraštė (t. y. trumpesni straipsniai atskirų įvykių klausimais) ir Lietuvių istorijos draugijos kronika.

Kadangi 1964 metai buvo S. Daukanto metai, vedamasis straipsnis yra apie aną būtovės puoselėtoją. Dr. J. Jakšto straipsnis nagrinėja 19-to amžiaus pirmąją pusę, kuri buvo didelių sąmyšių ir romantizmo epocha. Dr. Jakštas įrodo, kad tų laikų liudiškumas ir tautinis romantizmas paveikė Daukantą, kad du Vilniaus istorikai, J. Lelevis ir I. Onacevičius, padarė įtaką jojo raštų vedamajai mintis. Dr. Jakštas teisingai argumentuoja, kad Daukanto raštai nėra mūsų praeities tyrinėtojų vadovais. Daukantas ėmėsi rašyti ne tiek praeičiai pavaizduoti, kiek įkvėpti tautiečiams tautinės didybės ir savigarbos jausmą. Jo raštai pasiliko ant istorinio pagrindo su-

Kertinė Parastė

KALĖDOMS ARTĖJANT

Kasmetiniu pasikartojimu artinasi Kalėdų šventės. Margasis pasaulio karnavalas jau mini jas kelinta savaitę su didelio turgaus triukšmu, su neono žvakutėmis gatvėse, dovanų kalnais krautuvių languose, kuriuos gražiai puošia žalios eglės šakos. Populiariausios dovanos yra savotiškos keistenybės, skiriamos žmonėms, kurie ir taip čia turi vis ko, ko tik širdis trokšta.

Kai kur šiame triukšmingame ir apgaulingame maskarade kartas nuo karto pasigirsta tačiau ir atsargūs balsai: "Atiduokite Kristui jo vietą Kalėdose; jos juk yra Jo gimimo šventė." Tačiau šie balsai praskamba be atgarsio milžiniško turgaus maišatyje.

Lietuviai ateivis vis dėlto jaučiasi šiame triukšmingame sukūry tarsi svetimas. Spalvos ir garsai jam vis dar neįprasti. Jis dar nepriklauso tiems, kurie jau viską turi; nesgi jis neturi paties jam svarbiausio — tėvynės. O be tėvynės visa kita yra tik negyvi dalktai svetimoje scenoje, kurie, gal būt, yra gražūs ir malonūs, tačiau jie niekad, niekad negali atstoti tikrųjų namų ir tikrojo gyvenimo.

Lietuviai ateivis čia vaikšto šviesomis žėrinčiomis gatvėmis, apsuptas triukšmingo klegėjimo, bet akys nemato, ausys negirdi ir širdis neatsiliepia. Širdis per visą šį svetimąjį gaudesį žvelgia į kitus, neužmirštamus vaizdus. Mato kitą baltumą, kitą žydumą, kas turi pasakišką grožį ir šventą, gaivinančią jėgą. Jis regi Kristaus gimimo šventę tėvynėje: Lietuvos žemę baltu sniegu apdengtą, eglės šakos linksta nuo baltų sniegulių, rogių skambučiai skambina, medžių šakos nuo šalčio traukia. Ant kaimelio balta bažnyčia, iš langų sklinda šviesa, o viduje eglutėmis išpuošti altoriai, žvakų mirgėjimas, o nuo mišraus choro atplaukia džiaugsminga melodija: Gul šiandien...

Koks saugus gyvenimas: visi čia pat: tėvas, motina ir senelė; broliai, seserys ir draugai. Ir viršum to žodžiais neįsakomas, mintyse neaptariamas, bet giliai širdy išgyvenamas jausmas: esame kaip Dievo rankoje! Apsaugoti, užlaikomi, aprūpinami.

Staiga kažkas alkūnės pastūmimu mus pabudina iš svajonių. Tarp svetimumo kartėlio, tarp vienišumo, tarp aplinkos triukšmo ir beprasmybės iškyla šviesios kibirkštys: tai visa tik mėginimo metas, kuriame juo labiau ryškėja amžinieji dalykai!

A. Bit.

Sv. Mergelė ir Motina, kuri įjungta į antgamtinę Sv. Trejybės amžinąją paslaptį, ir jos globėjas ir dieviškojo Kūdikio Sargas. Dangaus chorai, kurių spindėjimo neuždengia puolušios gamtos tamsieji šyda. Skaistūs ir paprasti piemenėliai, neturintieji žibančių pulkynbės stabų, nepaskendę viliojančių turtų pinklėse, Rytų šėminčiai, tie nuoseklieji teisybės žvaigždės sekėjai, paklusniai einą amžinosios tiesos vėdiniai. Ir tai buvo visa...

Visas kitas pasaulis tais laikais taipgi buvo paskendęs savo smulkmenose, kuo kitu visiškai nesidomėdamas. Blogesniai ateju, kaip kruvinasis Erodas, net galando budelio peilį, kad su pikta valia pakeltų jį prieš patį Dievą.

Taip tada, taip ir šiandien. Aplinkui nieku kitu nesidomintis karnavalas. Ir budelis su pakelta ranka prieš Dievą, nežiūrint kokių vardu jis šiandien besivadintų.

Ir vis dėlto, nors ir tamsus šis vaizdas, bet jis nėra jau toks beviltiškas. Stebuklas, kuris prasidėjo Betliejaus naktį, pergalių pergalėmis tęsiasi iki mūsų laikų.

Lietuviai išeivis, labiau negu bet kada, gali šiandien jaustis Dieviškojo Kūdikio broliu akmenų urvo tvartely, klaidžiojdamas pasaulio vieškeliais, neturėdamas vietos, kurią galėtų vadinti namais.

Tačiau šiame praradime iškyla amžinosios vertybės prieš tas, kurias kandydys ėda ir rūdys gadina, arba kurios sudega, tėvynėi degant.

Kalėdose Užgimusojo neturtas ir kančia buvo laisvai priimtos. Neturtu Jis susilygino su mumis visais: ir su mažiausiu mūsų broliu. Kančia jis mus išgelbėjo.

Mūsų reliatyvusis neturtas ir netinkamumas svetimoje šalyje turi tamptariau mus surišti su Išganytoju kelyje į Betliejų ir į Golgotą. Mūsų kančia turi praskleisti mūsų dvasios sparnus, padaryti mūsų dvasią giedrą, šviesią ir išganymui pribrendusią.

(Nukelta į 2 psl.)

Šiame numery:

- Kalėdoms artėjant.
- Kserksio ar Kristaus Rusija?
- Naujas istoriografinis įnašas.
- Interpretacijos problemos.
- C. V. Obcarsko eilėraščiai.
- Graikijos meno liekanos.
- J. Maritain apie Vatikano II susirinkimą.
- Estetikos rankovę verčiant.
- Alės Rūtos nauja knyga.
- Nauji leidiniai.
- Akademinių proštavaišės.

Ziemos pradžia...

Nuotrauka R. Kisieliaus

KSERKSIO AR KRISTAUS RUSIJA?

(atkelta iš 1 psl.)

Tai yra dvasinės literatūros šedevras. Būtų gera, kad kas iš mūsų, dar mokančių rusiškai, ją išverstų lietuviškai. Ypač dabar ji būtų labai aktuali, kai Vakarų krikščionybė dailosi naują dvasinės kultūros metodą. Mes lietuviškai turėjome Jakšto - Dambrausko išverstą tik jo "Šv. istorijos filosofiją" ir, be abejo, ne vienas ja gėrėjomės. Filosofijai brandžiausiu jo veikalu yra laikomas "Gėrio pateisinimas".

Solovjevas buvo tikras rusas. Jo tėvas buvo Maskvos universiteto rektorius ir garsios Rusijos istorijos autorius. Jo motina buvo ukrainietė. Kai kas sako, kad ji buvo lenkiškos ar net lietuviškos kilmės. Jos pavardė — Brjeskaja (78 psl.).

Savo Bažnyčiai Solovjevas drįsdavo padaryti rimtų prieštarių. Paskaitoje Paryžiuje 1888 m. jis pareiškė, kad pravoslavių buvo pasidariusi: valstybinė, nacionalistinė ir partikuliaristinė. O viename savo eilėraštyje Solovjevas iškėlė Rusijai šitokį klausimą: "Kokiais Rytai su nori būti? — Ar Kserksio Rytai ir Kristaus Rytai?" (133 psl.).

Nors Solovjevas dar nėra taip plačiai atrastas, kaip jo draugas Dostojevskis, tačiau ir jis nėra be sekų. Vakaruose jo vėliavą neša Berdiajevas, o Rytuose — Pasternakas.

Paskutinį savo knygos skyrių Paplauskas - Ramūnas skiria pasaulio suderinimo idėjai, kuri buvo brangi Solovjevui ir kuri tokį didelį paskatinimą gavo iš II Vatikano susirinkimo.

Šį skyrių jis pradeda prie mirties esančių Lenino pareiškimo savo jaunystės draugui vengrui kunigui Bodo. Leninas tada kalbėjo: "Aš apsigavau. Be abejo, reikėjo gėlbėti daugybę prispaustųjų, bet mūsų metodas išsiskleidė kitas priespaudas, baisias žudytes. Tu matai mano mirties košmarą. Aš jaučiuosi paskendęs nesuskaituotam aukų kraujo okeane. Jau yra per vėlu grįžti atgal. Tačiau Rusijos išgelbėjimui, tu sakai, kad to reikėjo, būtų užtekę dešimt šv. Pranciškų Asyzičių. Taip, dešimt Pranciškų Asyzičių, ir mes būtume išgelbėję Rusiją" (151 psl.).

Rusija turėjo ir ne revoliucingų pasaulio atvertimo jėgų. Jų tarpe Paplauskas - Ramūnas iškelia Tolstojaus reikšmę. Pasirodo, kad ji nėra tokia nežymi pasaulio istorijoje. Labai įdomu sužinoti, kad Gandžio, Indijos išlaisvintojo, taikaus pasipriešinimo idėja yra paimta iš Tolstojaus. Tai pripažįsta pats Gandi. Štai jo žodžiai: "Tolstojaus knyga 'Dievo karalystė yra jūsų viduje' mane nugalėjo. Ji man paliko nedilstantį įspūdį. Prieš nepriklausomą šios knygos galvoseną, giliai jos dorovę ir teisingumą sąmonė visos kitos knygos... man atrodo neteko savo reikšmės" (155 psl.). Šiuos Gandi žodžius Paplauskas - Ramūnas cituoja iš Kalidas Nag knygos: "Tolstoy and Gandi", išleistos 1955 m., Patna, Pustak Bhandar.

Tačiau Paplauskas - Ramūnas supranta, kad ne tiek svarbu yra viena ar kita teorija (kuria galima ir blogai suprasti ir blogam panaudoti), kiek svarbu paties atskiros žmogaus į nieką neiškeičiamas vertinimas (159 psl.). Šitokia žmogaus vertinimo charta yra pop. Jono XXIII enciklika: "Pacem in terris". Ji susilaukė pripažinimo visų: ir Kennedžio ir Chruščiovo. Liberalistinės Amerikos šviesuomenės vardu ją toliau pripažino didysis laikraštiniųkš L'pmannas (161 psl.).

Pašaulis šiandien keičiasi. Dostojevskio žodžiais betariant: "Krikščioniškoji bendruomenė ilgisi visuotinio atsimainymo į

vieningą ir visuotinę Bažnyčią" (170 psl.). Lygiagrečiai turi eiti ir politinis pasaulio susiderinimas. Jam tačiau yra daug kliūčių. "Jei kas kelia nerimą mūsų tarptautiniam gyvenime, tai teisės sutapatinimas su jėga" (174 psl.). Pasinaudodamas anglo Norman Angell žodžiais, Paplauskas - Ramūnas kviečia atsisakyti vadinamos realistinės pažiūros į mažas valstybes. Praktiškai maža valstybė yra laikoma nerealia fantazija. N. Angell sako: "Tačiau, kol mes neatsisakysime šios pažiūros ir nesuprasime, kad tik tik, gindami kitus, mes galime apginti patys save, tol mes neturėsime pakankamo pagrindo tarptautinei konstitucijai" (175 psl.).

Pasinaudodamas The Christian Science Monitor 1965 m. gegužės 26 d. straipsniu Paplauskas - Ramūnas iškelia tautinės nepriklausomybės reikšmę žmonijai. "Tautinė nepriklausomybė arba laisvė yra išieities taškas, vedas žmogų į žmonių ir, iš kitos pusės, žmonių į šią vedą į žmogų. Nepriklausomybės trūkumas yra vienas iš pagrindinių taikos kliūčių. Jis veda į išvidinę ir išorinę tautų vergiją. ...Nepriklausomybė yra dorinės autonomijos ir sąrangos laisvės sinonimas..."

Tačiau nepriklausomybė nereikia uždardomos. Kalbėdamas apie Vidurio Europos tautų teisę, Paplauskas - Ramūnas pasinaudoja Izraelio Mokslo akademijos pirmininko Abba Eban žodžiais. "Vidurio Europa nėra išmintinė kurios nors vienos tautos nuosavybė. Šios srities ir joje esančių kraštų likimas dėl to glūdi pluralistinėje Azijos, Europos, Afrikos, judaizmo, krikščionybės ir islamo sąveikoje" (177 psl.).

Tai yra supratę Europos ekumenistai: Solovjevas, Berdiajevas, Micekvičius. O. Milašius ir H. Bergson. Kalbėdamas apie Europos uždavinį, Paplauskas - Ramūnas rašo: "Jei Europa nori atlikti savo uždavinį Atlanto Bendruomenėje, ji turi būti atvira; ji turi būti be krantų. Uždara Europa yra fatališkas nesupratimas; tai yra amžių nelaimė ir ypač mūsų amžiaus" (177 psl.).

Autorius mano, kad mes nesame ištisai priešingame kelyje šių idealų atžvilgiu. Pasitaiko ir teigiamų reiškinį. Ir taip cituodamas jugoslavų prof. M. Michailovo žodžius, Paplauskas - Ramūnas rašo: "Sovietų Sąjunga atsiskiria nuo Azijos ir krypta į Europą ir į demokratiją. Dostojevskiškai solovjeviškoje vizijoje Rusija susiderina

Vienišos pėdos...

Ziema parke...

Nuotrauka R. Kisieliaus

NAUJAS ISTORIOGRAFIJOS ĮNAŠAS

(Atkelta iš 1 psl.)

kariausenos bei vadovybės atžvilgiu buvo pranešeni už rytiečius maskolius. Tik vienas priekaištas jo objektyvumui: išvadoje jisai parodo tautinį šališkumą, kada teigia, jog viena vakariečių laimėjimo priežasčių buvo abiejų kraštų bendro reikalo supratimas ir jų piliečių - karių sąmoningumas (40 psl.). Toks teigimas nėra stiprus faktų šviesoje, kadangi, išskyrus paskirus didikus, eiliniai kariai vargu ar nusivokė pilietiško reikalo, o samdiniai — racams ir vengrams haidukams — iš viso nerūpėjo Lenkijos - Lietuvos valstybiniai interesai. Jie kovojo tik už algą.

Kun. dr. Jono Bičiūno straipsnis yra ankstesnės studijos tęsimas. Remdamasis Vatikano dokumentais, jisai nušviečia vyskupo Valerijono Protasevičiaus jaus darbus XVI a. Lietuvoje. Ir kardinolo Stanislovo Hozio. Jis išdėsto jų santykius su protestantais didikais, ypač su Radvilomis. Jo studija nagrinėja Protasevičiaus veiklos priežastis, parkviečiant ir įkūrinant tėvus jėzuitus Vilniuje. Pirmieji jėzuitai, kurie atvyko Lietuvon 1569 m., buvo viceprovinciolas Pr. Sunyeras, kun. Baltazaras Hostovius (bohemos), Andriejus Frisius (flandras), broliai vienuoliai Joakimas Petronellus ir Andriejus Zalesskis. Su vicepro-

muose. Būdamas Ottavos universiteto lyginamosios pedagogikos direktorius, jis yra kompetentingas tai daryti. Pasak jo, "Šiandien Vakarų pasaulis ir Rytų pasaulis yra būtinais reikalingas ekumeninės pedagogikos, kurioje negatyviniai elementai būtų pakeisti pozityviniais" (193 psl.).

Pedagogijos vaidmuo šių visų problemų sprendime užima labai svarbią vietą. Cituodamas labai apšauktą, praėjusio šimtmečio filosofo Nietzschės žodžius, Paplauskas - Ramūnas rašo: "Atėis laikai, kad tebus tik viena problema, būtent auklėjimo". Šiandien tokie laikai jau yra atėję, sako Paplauskas - Ramūnas.

Paplauskas - Ramūno veikalas "gana gilus ir gerokai įsikastas. Jis yra parašytas labai gyva, entuziastinga kalba". Tai pastebi kard. Fr. Koenig. Vienos arkivyskupas ir Santykių su netikinčiais sekretoriato prezidentas, kuris yra parašęs jam prakalbą. Iš tikrųjų, čia yra daug įsikasta", nes kiekvienas Paplauskas - Ramūno sakinytis, o kartais ir jo dalis, yra paremtas ar aprūpintas šaltiniais, ar plačia sakomos minties literatūra. Literatūros sąrašas sutinkama ne mažai ir lietuviškai rašiusių autorių vardų.

viniolu dar atvyko jo palydovas brolis Vilhelmas (anglas). Dr. Bičiūno kruopščiai dokumentuota studija yra svarus įnašas į Lietuvos bažnytinę istoriją.

J. Dainauskas analizuoja Lietuvos D. K. įstatymus ir statusus iš 1457—1563 metų. Jis apibūdina Korniko archyvo statuto tekstus. Šis paleografinis straipsnis svarsto rusų teigimus, girdi, LDK dokumentai buvo rašomi "vakarų rusų" arba "gudų" kalba. Autorius įtikinančiai įrodo, kad rankraščiai buvo parašyti sena raštine slavų kalba, kuri tik dalinai surišta su senąja bažnytinė slavų kalba. Stipriausias įrodymas yra faktas, kad Maskvos D. K. Aleksiejus Mykolaitis, ruošdamas Maskvos teisyną, turėjo išversti Lietuvos Statutą į rusų kalbą. Vadinasi, D. L. K. raštines kalbas skyrėsi nuo kitų slavų kalbų.

Dr. J. Vaisnora aprašė 1863 metų sukilimo vyksmus Suvalkijoje, išvardindamas žymesnius sukilėlius ir kunigus tremtinius.

Naudodamas vokiečių, skandinavų ir Bažnyčios šaltinius, kun. K. A. Matulaitis stengiasi užfiksuoti skalvių ribas ir jų įtaką į lietuvių valstybės raidą. Deja, jo studija yra pilna nepagrįstų prielaidų ir išvadų. Kai kurie jo šaltiniai yra abejotini savo tikrumu, kaip, saukysim, T. Narbutas. Reaguojan-

damas į Lenkijos tūkstantmečio pasipūtumus, kad, girdi, lenkai apkriktijo lietuvių, autorius bando įrodyti, jog šv. Vaitiekus ir šv. Bonifacas - Brunonas jau apkriktijo skalvių. Kun. K. A. Matulaitis net atmata filologinį faktą, kad lotynų tautovardis Sclavia apibūdina slavus, o ne jo mėgiamus skalvius. Taipgi, tokie teigimai, kad skalviai ir vakariniai baltai jau prieš tris tūkstantčius metų turėjo sukūrę savo valstybę, yra perdėm labai

P. ŠILEIKIS, O.P.
Ortopedas, Protėzinistas
Aparatai, Protezai, Med. bandžai, Spec. pagalba kojoms (Arch Supports) ir t. t.
ORTHOPEDIJOS TECHNIKOS LAB.
2850 W. 63rd St., Chicago 29, Ill.
Tel. PRospect 6-5084
Val. 9-4 ir 6-8, Seštad. 9-1

DR. ANNA BALIUNAS
AKIŲ, AUSŲ, NOSIŲ IR GERKLĖS LIGOS
PRITAIKO AKINIUS
2858 West 63rd Street
Val. kasdien 10-12 val. ir 7-9 v. vak. Seštadienis 10-1 val. Trečiadienį uždaryta. Ligoniai priimami susitarus.
Ofiso telefonas: PR 8-3229
Rez. telef. WA 5-5076

DR. K. G. BALUKAS
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIA
6449 So. Pulaski Road (Crawford) (Medical Building) Tel. LU 5-6446
Pirma ligonius pagal susitarimą. Jei neatsiliepiu, skambinti HU 8-3222

DR. S. BIEŽIS
CHIRURGAS
Valandos: Kasdien nuo 1 iki 5; trečiadienis uždaryta. Antradienis ir penktadienis vak. nuo 7 iki 8 val.
DR. VL. BLAŽYS
PLAUCŲ IR VIDAUS LIGOS
2801 West 63rd Street
Kampas 63-čios ir California
Val.: kasdien nuo 6-8 val. vak. Seštad. 2-4 val.
Trečiad. ir kitu laiku pagal sutartį
Ofiso telef. 476-4042
Rezid. tel. WAibrook 5-3048

DR. C. K. BOBELIS
Inkstų ir šlapimo takų chirurgija
Tel. 695-0533 — Elgin
425 N. Liberty Street
Route 25, Elgin, Illinois
Tel. ofiso HE 4-5849, rez. 388-2235

PETER T. BRAZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2434 West 71st Street
Val.: pirm., ketv. 1-4, vakar. 7-9, antr., penktad. 1-6, treč. ir šešt. tik susitarus.
Tel. ofiso HE 4-5758; rez. HI 5-3225

DR. S. ir M. BUDRYS
GYDYTOJAI IR CHIRURGAI
Bendra praktika ir Alergija
2751 West 51st Street
Valandos: pirmad., antr., ketvirt. ir penktad. 2-9 val. v.
Seštad. 10 v. r. iki 1 v. popiet.
Ligonius priima pagal susitarimą.
Ofs 735-4477; REZ. PR 8-0960

DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
SPECIALYBĖ — NERVŲ IR EMOCINĖS LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BLDG.
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą.
Rez. GI 8-0873

DR. W. M. EISIN-EISINAS
Akuserija ir moterų ligos
6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neatsiliepiu, skambinti MI-3-0001.

DR. W. M. EISIN-EISINAS
Akuserija ir moterų ligos
6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neatsiliepiu, skambinti MI-3-0001.

drąsūs atsargiam istorikui. Tad ir šitokio pobūdžio straipsniai labiau priklauso metaistorijai, arba Daukanto - Narbuto - Šliūpo istoriškai grožinei literatūrai, o mažiau mokslinių straipsnių rinkiniui.

Visai kas kita yra kun. Matulaičio apžvalga apie lenkų etnografinius ir lingvistinius tyrinėjimus Jotvoje. Čia jis kritiškai įvertina lenkų nuomones apie jotvingius ir jų likimą.

Prof. Igno Končiaus straipsnis "Stepono Batoro Universitetas — Vilniaus Universitetas Vilniuje" yra įdomus me-

muarinis aprašymas apie administracines ir sociologines problemas, kurios kilo 1939—40 m. žiemą, kada Lietuva perbuto - Šliūpo istoriškai grožinei literatūrai, o mažiau mokslinių straipsnių rinkiniui.

Vincito Liulevičiaus "Svietimo židiniai tremtinių stovylose" yra apdorotų šaltinių rinkinių tęsinys. Nors nuobodu skaityti dėl jų protokolinio stiliaus, šita medžiaga bus naujinga pedagogijos istorikams, kai jie kada nors rašys apie DB stovyklų švietimo sąlygas.

Aplamai tarant, "Tautos Praeities" paskutinis numeris yra naudingas šaltinis lituanistui ir kultūrininkui.

Ofiso HE 4-1414, Rez. RE 7-6867
DR. B. GAIZIONAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė akušerija ir moterų ligos
2454 West 71st Street
(71-os ir Campbell Ave. kampas)
Val.: kasdien 1-5 ir 6-8 val. vak. Sešt. 12-3 v. p. p. Trečiadienis uždaryta.

Ofiso tel. PR 8-2220
Namų — rez. PROspect 8-9081
DR. JANINA JAKŠEVIČIUS
JOKIA
GYDYTOJA IR CHIRURGE
VAIKŲ LIGOS
2656 West 63rd Street
Pirmad., antrad., ketvirt. ir penkt. nuo 12 iki 3 v. ir nuo 6 iki 8 v. v. Seštad. nuo 1 iki 4 val.
Ofs. PR 6-6022 Rez. PR 8-6960

DR. E. JATULIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika
2815 W. 71st Street
Ofiso val.: kasdien nuo 6 iki 9 v. v.; antr. nuo 9 iki 12 val.; arba susitarus
Tel. ofiso PO 7-6000, rez. GA 8-7278

DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
8844 West 63rd Street
Val.: kasdien nuo 1-4 p. p. ir 6 iki 8 val. Trečiad. ir šešt. uždaryta.

Tel. GROvehill 6-1595
DR. ALDONA JUŠKA
AKIŲ LIGŲ SPECIALISTE
PRITAIKO AKINIUS
8058 So. Western Ave.
Chicago, Ill. 60620
Valandos: 9-12 ir 7-9 v. v. pagal susitarimą, išskyrus trečiadienį uždaryta.

Ofiso ir buto tel. OLYmpic 2-1381
DR. F. V. KAUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1407 So. 49th Court, Cicero
Val.: kasdien 10-12 ir 4-7 Trečiad. ir šeštad. tik susitarus.

Ofiso 585-2525 Rez. TR 3-0281
DR. ALG. KAVALIŲNAS
VIDAUS IR KRAUJO LIGOS
5540 So. Pulaski Road
Pirm., antr., ketv. ir penkt. nuo 2-4 ir 6-9 ir pagal susitarimą.

Tel. REliance 5-1811
DR. WALTER J. KIRSTUK
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
(Lietuvis gydytojas)
3925 West 59th Street
Val.: pirmad., antrad., ketvirtad. ir penktad. nuo 12-4 v. p. p. 6-8 val. vak. Seštad. 12-4 val., trečiad. uždaryta.

Tel. ofiso ir buto OLYmpic 2-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4938 W. 15th Street, Cicero
Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vak. Išskyrus trečiadienį.
Seštadienis 12 iki 4 popiet.

DR. IRENA KURAS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
KODIKŲ IR VAIKŲ LIGŲ SPECIALISTE
MEDICAL BUILDING
7150 South Western Avenue
Pirmad., antrad., ketvirt. ir penkt. nuo 11 val. iki 1 val. ir nuo 6-8 val. vakare. Trečiad. nuo 11 val. ryto iki 1 val. p. p., Seštad. 11 val. ryto iki 3 val. p. p.
Ofiso tel. RE 7-1168
Rez. tel. 239-2919

DR. MARIJA LINAS
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
2817 West 71st Street
Telefonas HEmlack 6-3545
(Ofiso ir rezidencijos)
Valandos pagal susitarimą

Ofiso PR 8-7773 Rez. PR 6-4732
DR. A. MACIUNAS
CHIRURGAS
2858 West 63rd Street
Valandos: pirmad., ketv. 5-8 val. antrad. ir penktad. 1-4 val. Pirminėje tik susitarus.

Ofiso HE 4-1818 Rez. PR 8-9501
DR. J. MESKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė — vidaus ligos
2454 West 71st Street
(71-os ir Campbell Ave. kampas)
Val.: kasdien 9-11 ryto ir 4-8 v. vak. Sešt. 9 v. r. — 2 v. p. d.

DR. JULIA MONSTAVIČIUS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
Vidaus ligos
10748 S. Michigan, Chicago 28, Ill.
Telef. ofiso: PULman 5-0766
Namų BEverly 8-3946
Priėmimo val.: Kasdien 6-8 p. p. Seštad. 1-3 popiet. Treč. uždaryta.

DR. A. PUSTELNIKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Tel. ofiso PR 6-7800; Namų 925-7697
SPEC. VIDAUS LIGOS
5159 South Damen Avenue
Valandos: 1-9 val. p. p. Išskyrus trečiadienį
TEL 423-2660

DR. E. RINGUS
RENTGENOLOGAS
9760 S. Kedzie Ave.
Val.: pirmad., antrad., ketvirtad. ir penktad. 8 v. r. iki 9 v. v. Treč. ir šešt. 8 v. r. iki 3 v. popiet.

DR. ZIGMAS RUDAITIS
SPEC. ORTHOPEDIJOS LIGOS
2745 West 69th Street
Prieš šv. Kryžiaus ligoninę
VAL.: pirmad., antr., ketv. penkt. nuo 9 iki 11 v. ryto ir nuo 6-8 v. v. Seštad. nuo 2-4. Trečiadienis ir kitu laiku susitarus telefonu.
Telef. REpublic 7-2290

DR. ANT. RUDOKAS, Opt.
Tikrina akis ir pritaiko akinius, keičia stiklus ir rėmus
4455 S. California Ave., YA 7-7381
VAL.: 1 v. p. p. iki 8 v. v. kasdien, trečiadienis uždaryta; Seštadienis nuo 10 v. r. iki 1 val. popiet.

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ POŠLES IR PROSTATOS CHIRURGIJA
Ofisas 2454 West 71st St.
Val. antrad. nuo 2-5 popietų ketvirtad. nuo 6-8 vak.
Ofiso telef. 776-2880
Rez. telef. PR 9-6730

DR. ALDONA ŠIMKUS
AKIŲ LIGOS IR CHIRURGIA
PRITAIKO AKINIUS
15542 S. Cicero, Oak Forest, Ill
Kabineto tel. 687-2020
Namų tel. 839-1071
Vizitai pagal susitarimą.

DR. J. J. SIMONAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Adresas: 4255 W. 63rd Street
Ofiso tel. REliance 5-4410
Rez. tel. GROvehill 6-0617
Valandos pirm. ir ketv. nuo 12 iki 2 v. p. p. ir nuo 7 iki 8 v. v.; antr. ir penkt. nuo 12 iki 2 v. p. p. ir vakarais pagal susitarimą.

DR. P. STRIMAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika ir chirurgija
Ofisas, 2750 West 71st Street
Telefonas 925-8296
Valandos: 2-8 v. v. penkt. 10-12 v. r., 2-8 val. vak. Sešt. 1-4 v. v. Sekmad. ir trečiad. — uždaryta.
Rez. tel. WA 5-3099

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
BENDRA PRAKTIKA IR MOTERŲ LIGOS
Ofisas ir rez. 2652 W. 59th St.
Tel. PROspect 8-1223
Ofiso val.: Pirm., antr., treč. ir penkt. nuo 2 iki 4 val. ir nuo 6 iki 8 v. v. Seštad. 2-4 v. popiet ir kitu laiku — pagal susitarimą.

Of. tel. HE 4-2123, Namų GI 8-6197
DR. V. TUMASONIS
CHIRURGAS
2454 West 71st Street
Pirminėje ligonius tik susitarus.
Val. 2-4 p. p. ir 6-8 v. v. Treč. ir šeštad. uždaryta.

Telefonas 6-2823
DR. A. VALIS-LABOKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
2524 West 69th Street
Valandos: 1 iki 4 ir 6 iki 8 v. vak. Seštadienis 1 iki 4 val.
Pirmad., antrad. ir trečiad. uždaryta.

Tel. PROspect 8-9400
DR. ONA VAŠKEVIČIUS
(VASKAS)
GYDYTOJA IR CHIRURGE
6648 S. Albany Ave.
Val.: pirm., antrad., ketv. 8-8 v. v.; penkt. ir šeštad. 2-4 popiet.
Kitu laiku pagal susitarimą.

Tel. ofiso PR 6-6446, rez. HE 4-5150
DR. F. C. WINSKUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3107 West 71st Street
Val. 2 iki 4 v. p. p. ir 7 iki 8 v. v. Treč. ir šeštad. pagal susitarimą.

Ofiso tel. 767-2141. Namų 636-4854
DR. PETRAS ZLOBA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6449 So. Pulaski Road
Val.: pirm., antrad., penktad. 1-4 ir 6-8 v. v.; ketvirtad. 6-8 v. v. Seštad. 10-2 v.

INTERPRETACIJOS PROBLEMOS

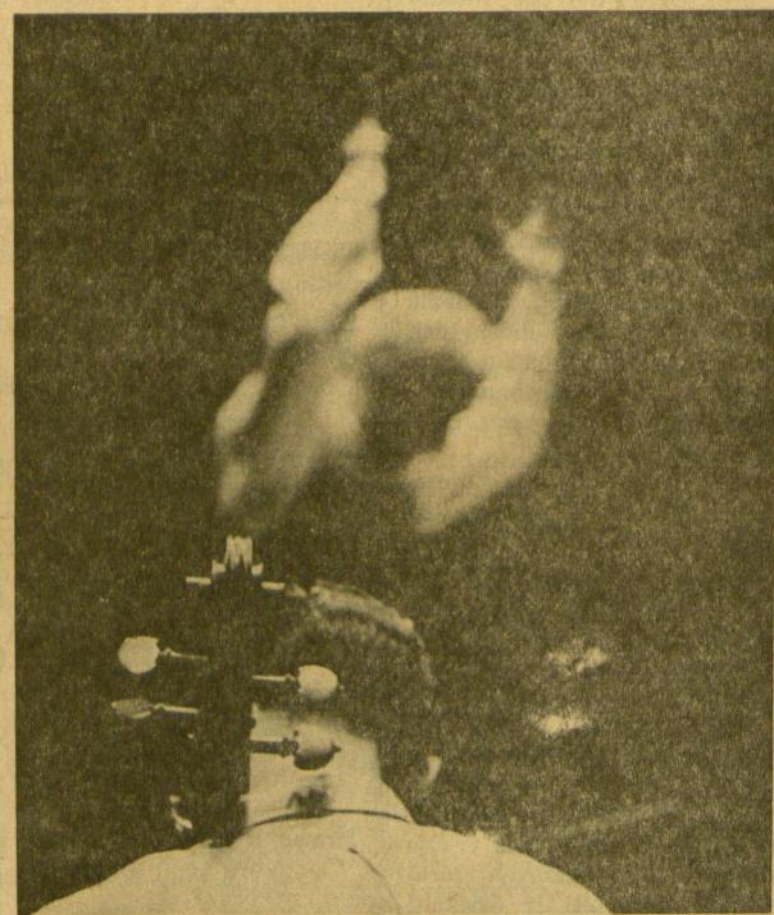
Nuo bendrųjų muzikinių rūpų iki mūsų dainų šventės

S. SLIZYS

Moderniosios muzikos periodas, prasidėjęs XX a. pradžioje, muzikos interpretatorių pakėlė į labai aukštą muzikos hierarchijos rangą, kur jis sulyginamas su kompozitoriaus dešiniąja ranka. Ir labai dažnai muzikas instrumentalistas ar vokalistas, o ypač meninio vieneto dirigentas už efektingai išpildytą muzikos kūrinių susilaukia daugiau kreditų, negu pats kūrėjas – kompozitorius. Visi žinome, kad muzikos kūrybos centre yra kompozitorius, kuris idėjas įamžina pagal gyvenamos epochos ir savo stilistiką ir, prisilaikydamas žinomos muzikinės gramatikos bei medžiagą kruopščiai suplanavęs, duoda tinkamiausią muzikos formą. Didžiausiais pasauliniais kompozitoriais buvo pripažinti tie, kurie turėjo neabejotiną talentą didžiausias idėjas išreikšti tobula ir tinkamiausia muzikine forma. Taigi kompozitorius yra **kūrėjas**, o interpretatorius yra **atkūrėjas**, nes jam tenka negyvam muzikos kūriniui įkvėpti gyvybę, iš naujo jį atkurti, suteikiant jam originaliausią skambesį ir lygiai tokį, kokį kompozitorius jį įsivaizdavo ir norėjo jį muzikiniams tonais išreikšti. Todėl interpretatoriui tenka muzikos kūrinių jausmiškai išgyventi jo atlikimo metu ir visa tai perteikti klausytojams ir juose sukelti meninio kūrinio tikrąjį atgarsį.

Visų pirmą reikia pastebėti, jog tokios pačios interpretacijos negali parodyti nei du dirigentai, nei du instrumentalistai, nei du vokalistai, nors ir atliktų tą patį muzikos kūrinių tomis pačiomis sąlygomis ir būtų lygaus profesinio pasiruošimo. Taigi interpretacija yra gana problematiškas reikalas ir daug priklausantis nuo asmenybės, atkuriančios tą paslaptingą ir komplikuotą meno kūrinių, kuris visada pilnas ir gyvenimiškų ir muzikinių idėjų, ne visiems lengvai ir vienodai suprantamų bei pergyvenamų. Be to, atlikėjai turi savo stiliaus formules ir savitą skonį ir ekspresiją, kuri visada prasiskaido ir pastebima, nežinant, kurios rūšies bei žanro veikalai atliekami. Žinoma, kad geras interpretatorius nepasitenkina vien partitūra, nes joje sunkoka įskaityti subtilių frazavimų, istoriškų ir asmeniškių

stilių, kompozitoriaus gyvenamos epochos tradicijų ir jo paties būdo įpročių. Teorija visada graži ir net ideali, tačiau gyvenime mes visi esame nuo jos daugiau ar mažiau nutolę. O vis dėlto, interpretacija laikoma geresne, tikslesne ir teisingesne, jeigu ji yra arčiau teorijos ir jos saistomų dėsnių, jeigu prie to dar interpretatorius turi talento parodyti kompozitoriaus su jo idėjomis ir sugebą save priversti būti veikalo atlikimo metu instrumentu kompozitoriaus rankose. Ilga ir nuosaiki muzikologijos studija ir gera techniška kompetencija daug padeda atkūrėjui, tačiau jis vis tiek neišvengiamai ir save priversti būti veikalo atlikimo metu instrumentu kompozitoriaus rankose. Ilga ir nuosaiki muzikologijos studija ir gera techniška kompetencija daug padeda atkūrėjui, tačiau jis vis tiek neišvengiamai ir save priversti būti veikalo atlikimo metu instrumentu kompozitoriaus rankose.

"Orchestra Hall", Chicago, Illinois. 1966

Nuotr. Alg. Kezio. SJ

lius pralaidžią tiesiai, kai tuo pačiu tarpu laukia antrus ir su laiko trauks...

Partitūroje nurodyti tempai ir dinamiškos ženklai yra vieni iš savaime suprantamų muzikinės raiškos priemonių reguliuojančių kūrinio atlikimo greitį ir muzikinių garsų stiprumą. Tempo ir dinamiškos efektai nepaprastai stiprūs ir įspūdingi. Tačiau ir čia ne kiekvienas interpretatorius vienodai juos išgyvena ir parodo. Kas vienam atrodo jau pakankama garsiai ir jis jaučiasi pasiekęs fortissimo, kitam gali atrodyti, jog tai tėra tik forte. Taip pat visiems plačiau atrodo labai tyliai ir jie niekad neišvysto pianissimo. Juk yra visa eilė terminų, nurodančių atlikimo pobūdį, kurių neįmanoma ir nėra reikalo suminėti tik galima konstatuoti, jog tarp jų kai kurių yra didelis skirtumas, o tarp daugelio ir labai mažas, kur interpretatoriui labai lengva jų nepastebėti, nuo jų nukrypti ir prabėgti jų neišryškinti. Muzikoje ir nenurodytų atlikimo būdų, kurie natūraliai turi būti išryškinti, nuo jo reikalauja patys sintaksiniai muzikos elementai. Čia irgi yra visa eilė atvejų, iš kurių aiškiausias pavyzdys yra

melodijos išraiškingumas: melodijai kylant aukštyn, paprastai savaime auga ir įtempimas, melodijai leidžiantis žemyn, garso įtempimas silpnėja.

Kiekvienas muzikos interpretatorius turi sutikti su faktu, jog ir pati vėmė jų neigalino visus muzikinius veikalus atlikti vienodai gerai dėl skirtingų kompozitorių stilių, muzikinių formų ir techniško reikalavimų, kur ne visiems vienodai įmanoma. Dažnai pats interpretatorius įneša ir žino, kur jam geriau sekasi. Ir labai gerai, jeigu jis te pastebi anksti ir pasirenčia daugiau laiko savo rūšies meninui kultivuoti. Priešingu atveju – kompozitorius klausytojas ir pats muzikos kūrinyje nenkenčia, jeigu interpretatorius ne savo vietoje. Daug gali padėti ir interpretatoriaus simpatija vienam ar kitam kompozitoriui, jeigu interpretatorius mėgsta ir pagauna kompozitoriaus temperamentą, jo stilių, kūrinių architektūną ir formą, tai jau daug laimėta, nes jam belieka tik gerai pasiruošti, kad technikoje pasiektų "modus operandi".

Ir klausytojas ne visus muzikos kūrinius vienodai pasiruošęs priimti, nes jis nėra ir negali būti kvalifikuotas visas muzikos rūšis suprasti, nebent klausytojų tarpe būtų akademiškai pasiruošusių muzikų, kurių visada auditorijoje yra labai mažai arba jų visai nėra. Kaip talentingas interpretatorius tiksliau interpretuoja, taip muzikalus klausytojas su muzikine inteligencija teisingiau ir giliau pergyvena ir priima muzikos kūrinių, kaip nepaprastą ir žodžiais neišsakomą meną. Dažnai spaudoje tenka pastebėti visą tą patį išsireikimą, kad solistas ar choras "pagavo" klausytojus, taipgi ir atlikimas buvo "nepaprasto lygio". Suprantama, kad interpretatoriui yra svarbu "pagauti" klausytojus ir jis to siekia, tačiau ar interpretacija buvo tiksliai ir gera, tai jau kitas klausimas. Pataikauti publiškai pagal jos skonį yra interpretatoriaus asmeniška karjera, tačiau gilus atkūrėjas stengiasi parodyti veiklą tokį, kokį kūrėjas sukūrė. Suomiu kompozitorius Sibelius garsiam dirigentui, atlikusiam jo simfonijas su pirmąjį simfoniniu orkestru, taip pareiškė: "Kadangi Tamsta rodai daug asmeniškos versijos, atlikdamas mano simfonijas. Jums patartina rašyti ir atlikti tik savas simfonijas". Sibelius tai pareiškė, nežinant, kad ir klausytojai dir-

Atėnai — Akropolio Partenonas

Kai numirsiu, užkaskit prie jūros...

Česlovas Valdemaras Obcarskas

EPITAFIJA PAJŪRY

Kaip fantomas praleidau gyvenimą vienas
Prie marių bekrasčių krantų.
Nemačiau aš pasaulio,
Neturėjau draugų.

Tik klajojau salos krantu paslaptingu,
Kaip Hamletas, netekęs tėvynės.
Ir klausiaus okeano dainų
Ir vilnių vienišųjų ošimų.

Baltos bangos supos lyg burės
Ant marių plačių.
Aš sėdėjau pakrantėj,
Klausydamas jų verksmų.

Kaip fantomas praleidau gyvenimą vienas
Be pasaulio, be draugų.
Tik stovėjau ant marių kranto
Ir klausiaus jūros vėjų dainų.

Kai numirsiu, užkaskit prie jūros,
Prie marių bekrasčių krantų,
Kad galėčiau per amžius sapnuoti
Neramų ošimą vilnių.

ANGLIJOS RUDUO

Rudens diena tyli, skaidri, be vėjo.
Džiulė spalio saulė dega danguje.
Aplink nėra garso. Tyli žemė, kloniai.
Ir rudens miškai liūdnei gelsvi.

Vien tik pilkėjančių laukų bekrasčiai plotais
Sklaistosi dūmai mėlyni iš degančių laukų,
Ir žemė, lygumos ir oras
Nuo jų pakvimpa smilkalų kvapu.

Ant žemės krenta vaisiai ir kaštanai;
I vieškelius gelsvus atsimuša auksiniai saulės
spinduliai.

Tokia skaidri diena. Liepsnoja oras.
Ir dega mėlyni skliautai.

Aš vaikštau pajūrio krantais prie marių miesto,
Iš lygumų plačių atklydęs, iš toli, toli...
Aukštai padangėj paukščiai, mėlynus sparnus
ištiesę,

Skrenda į atogrąžų šalis.

Po orą draikos paleisti vaikų oranžinės spalvos
balionai.

Man einant miesto gatvėmis, jie paliečia mane.
Alėjose parkitę miega aukso lapų milijonai.
Svajodami pražuvusias dienas žalias.

Ir aš juntu, kaip pamažu išnykstu.
Kad prarandu jaunystę, lygumas plačias,
Nors gatvių kampuose vaikai dar laime kryščia,
Dainuodami dainas gelsvas.

Britanijos ruduo. Jos vieškeliai, sulinkę
Varinė juostomis, vis tiesiai tolyn.
O mano mintys, ilgiesiu patvinę,
Kažkur išplaukia vienišos nežinomos šalies.

žūrint, kad ir klausytojai dirgentui kėlė triukšmingas ovacijas. Gana greičiai ir italų operų garsusis kompozitorius Verdi pasisakė dėl jo veikalo atlikimo. Jis yra taip išsireiškęs: "Aš noriu, kad mano veikalo atlikime jaustųsi tik vienas kūrėjas, ir aš būsiu patenkintas, jeigu bus parodyta tik tai kas parašyta. Tačiau visa nelaimė yra tame, jog niekad nėra taip

muzikos kūrinių atliekami."

Ir neišvengiamos interpretacijos problemos gali būti kiek galima susiaurintos, jeigu praktiškai bus arčiau teorijos, jeigu tarp jų bus ieškoma ir surandama gyvenimiškų kompromisų. Juk neišvengiamai tarp kompozitoriaus ir klausytojo reikalingas trečias asmuo — interpretatorius, kuriam patiktas muzikos kūrinio išpildymo supratimas – ir galėjimas jį išpildyti. Muzikos menas skiriasi nuo kitų meno rūšių tuo, kad kūrėjas negali užmegzti ryšio su žmonėmis, jeigu jo kūrinyje nėra kieno nors atliekamas. Kitose meno rūšyse kūrėjas čia pat ir be tarpininko savo kūriniu užmegza ryšį su žmonėmis. Paaiškinimai visose meno rūšyse daug padeda ir yra reikalingi, tačiau muzikos kūrinio išpildymo supratimas – ir galėjimas jį išpildyti.

mas – ir galėjimas jį išpildyti. Muzikos menas skiriasi nuo kitų meno rūšių tuo, kad kūrėjas negali užmegzti ryšio su žmonėmis, jeigu jo kūrinyje nėra kieno nors atliekamas. Kitose meno rūšyse kūrėjas čia pat ir be tarpininko savo kūriniu užmegza ryšį su žmonėmis. Paaiškinimai visose meno rūšyse daug padeda ir yra reikalingi, tačiau muzikos kūrinio išpildymo supratimas – ir galėjimas jį išpildyti.

ISPŪDINGOS GRAIKŲ MENO LIEKANOS

J. TININIS

Man jau seniai rūpėjo pamatyti Akropolį — tą nuostabią graikų genijaus kūrinių, kuris visame savo dingime iškylo virš Atėnų miesto. Šis ilgų metų noras pagaliau tapo patenkintas šią vasarą. Pirmiausia nuvykau į Brindisį, jaukų Pietų Italijos miestelį prie Adrijos jūros. Miestelio alkštėje išvydau poetą Vergilijų. Tai buvo vienintelis mano pažįstamas šioje vietoje. Bet jis negalėjo palydėti manęs į uostą, nes nežinojo, kaip nupluti nuo pjedestalo, ant kurio pagarbūs italai jį buvo užkėlę.

Per šešioliką valandų laivas mane pristatė į Patro uostą Graikijoje, o iš ten autobusas nugabeno į Akropolio papėdę Atėnuose ir paleido Dievo valiai. Apsigyvenau Sofoklio gatvėje, Estia Emporion viešbučio septintame aukšte, iš kur puikiai matyti nakties metu apšviestas Akropolis.

Atėnuose gatvių pavadinimai užrašyti graikiškomis raidėmis. Kas nemoka jų skaityti, tam gali būti sunku susirasti reikiamą gatvę. Vaikščiodamas po

Atėnus ir skaitydamas gatvių vardus, gali pakartoti visą graikų kultūros istoriją. Čia rasi tokius vardus kaip Aristofanas, Aristotelis, Diogenas, Empedoklis, Eschilas, Euripidas, Fidijas, Hipokratas, Heraklitas, Herodotas, Hesiodas, Kritonas, Likurgas, Maratonas, Menandras, Odisejus, Homėras, Periklis, Pindaras, Plutarchas, Praksitelis, Safo, Sokratas, Temistoklis, Tesėjas, Tukididas, Ksenofontas ir daugybę kitų.

Kita dieną iš pat ryto, užkopiau į kalną, ant kurio stovi tas graikų meno stebuklas Akropolis. Didingiausia ir geriausia išsilaukusi Akropolio šventovė yra Partenonas (V amž. pr. Kr.). Graikiškai partenon reiškia mergelė. Taigi šventovė Partenonas buvo skirta mergelei Atėnai, miesto globėjai. Marmuro kolonų didingumas, šventovės dalių simetriškumas ir dailumas žiūrovą pribloškia. Architektūrinis graikų genijus aukščiausiai iškilė su Partenonu. Kita šventovė ant šio kalno vadinasi Erechteum. Vienas jos sparnas palyginti dar gana gerai išli-

kęs. Graikščios kariatidės savo galvomis remia šios šventovės lubas.

Penktoje šimtmečio graikų genijus apsirėškė ne tik architektūrinuose kūriniuose, bet ir filosofijoje bei dailiojoje literatūroje. Tuo metu Atėnuose savo kūrinius sukūrė Eschilas, Sofoklis, Euripidas, Aristofanas, Fidijas (skulptorius), Sokratas, Platonas, Aristotelis.

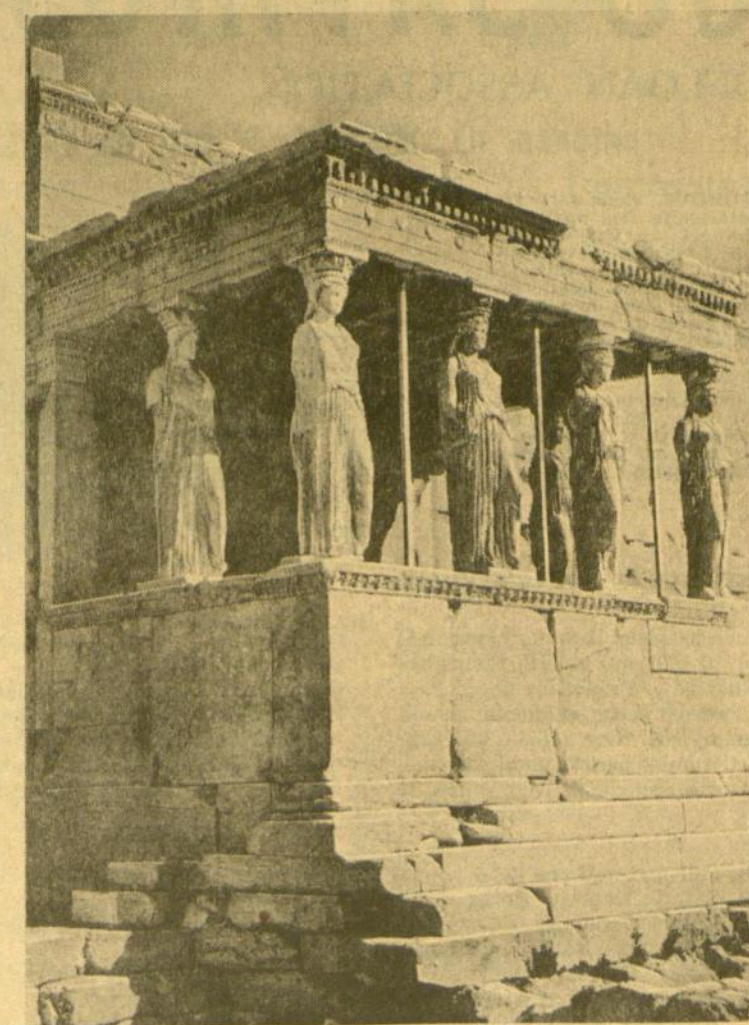
Pietiniame Akropolio šlaite dar gerai yra išsilaikęs amfiteatras, kuriame buvo vaidinami žymiųjų dramaturgų veikalai. O kitoje Akropolio pusėje, taip pat šlaite, yra gana gerai išsilaikęs Dionizo amfiteatras, kurio priešakinėje eilėje dar tebėra marmurinės kėdės su įrašais: Apolono dvasininkas, Hefaisto dvasininkas, Dionizo dvasininkas, Tesėjo dvasininkas, Mūzų dvasininkas...

Šiandien Akropolį yra įsteigtas nedidelis muziejus, kuriame išstatytos truputį apdaužytos deivių statulos iš VI a. pr. Kr., Fidijs darytų statulėlių liekanos, frizų fragmentai.

Nusileidus nuo Akropolio, pajūrus keletą šimtų metrų į šalį, patenkama į aptvertą aikštę, kuri vadinasi Palaja Agora (senoji rinka); ji pilna sugriautų šventovių liekanų, Areso (karo dievo), Apolono ir Dzeuso altorių fragmentų. Geriausiai išlikusi yra Tesėjo šventovė. Šioje rinkoje kadaise stovėjo eilė

kolonadų, kur vaikštinėdami filosofai skelbė savo idėjas išminties ieškantiems jaunuoliams. Žymiausia kolonada, arba stoa (iš čia stoicizmo vardas), buvo čia pastatyta Pergamo kara-

liaus Atalo (II a. pr. Kr.). Tačiau per įvairius karus ji buvo sugriauta. Amerikiečių archeologai, darydami čia kasinėjimus, nustatė, kaip ta stoa, arba kolonada, atrodė ir nusprendė

Erechėjo šventyklos kariatidės Atėnuose

ją atstatyti. Gaudžiai bendradarbiaujant Graikų archeologinei draugijai, Vokiečių archeologiniam institutui ir Amerikiečių klasinių studijų mokyklai Atėnuose, 1953–56 m. ši stoa buvo atstatyta pirmą kartą savo pavidale ir grožy. Pastatas be galo imponantiškas. Per du aukštus išilgai eina dvi eilės marmurinių kolonų (kiekvienoje po 22 kolonas). Prie šios stoa atstatymo prisidėjo ir įvairūs pasaulio universitetai tiek savo patarimais, tiek aukomis. Pastato šonuose, atstu nuo kolonų, išstatytos įvairios skulptūrinės figūros, surinktos iš šios rinkos, arba Agora, kuri buvo apstatyta šventovėmis, įvairiomis valstybinėmis įstaigomis. Tai buvo vieta, kurioje vyko visos senovės Atėnų viešasis gyvenimas. O tos figūros vaizduoja graikų dievus, žymius asmenis ar istorinius įvykius. Taigi šis didingas pastatas šiandien yra kartu ir muziejus, iš kurio eksponatų kalba tūkstančiai metų, kalba apie garbingą graikų tautos praeitį.

Atėnuose yra taip pat ir garsus archeologinis muziejus, kuriame sukauptos kelių tūkstančių metų senumo graikų meno liekanos. Pvz. Mikėnų kultūros salėje galima matyti įvairių auksinių papuošalų, rastų kapuose: tai karoliai, sagės, žiedai, kaukės, vazos ir žaltvario

ietys. Labai graikščios deivių figūrėlės iš Kikladų salų (2400–2200 m. pr. Kr.).

Dvi antkapinių paminklų salės liudija graikų pagarbą mirusiesiems. Šios rūšies paminklai archeologijoje vadinasi graikišku vardu, būtent stelės. Viena tokia stelė vaizduoja atsisveikimo sceną: duklė atsisveikina su motina, iškeliaujančia į anapus. Kitoje stelėje — moteris parėmusi ranka smakrą. Jos veidas liūdnas. Matyt, jai gaila mirusio brangaus asmens.

Vienos vazos šone pavaizduotas Hermis — sielų vadovas. Jis veda jauną moterį prie Acherono upės. Vazoje išrašytas ir moters vardas: Myrina. O pati kape rasta vaza yra iš V amž. pr. Kr.

Šis archeologinis muziejus nuolat papildomas naujais radiniais. Pvz. 1928 m. jūros dugne prie Euboijos buvo rasta bronzinė Poseidono statula, datuota 460 m. pr. Kr. Tai nepaprastai dailus kūrinys.

Apžiūrėjęs Atėnus, grįžau laivu į Brindisį, kur mane vėl pasitiko šaltu savo žvilgsniu poetas Vergilijus. Ir aš nebesijaučiau toks vienišas.

Atėnai,
1966. IX. 6.

APIE VATIKANO II SUSIRINKIMĄ

Prancūzų katalikų filosofas Jacques Maritain (g. 1882 m.) yra vadinamas šios epochos atstovu. Jis yra pažinęs visus mūsų amžiaus džiaugsmus ir visus skausmus; tai didžioji jo meilė (žmona žydė Raisa), didžiosios jo draugystės (Leon Bloy, Peguy), jo atsivertimas iš protestantizmo į katalikybę, iš bergsonizmo į tomizmą. Nėra tokios modernųjų mokslų srovės, kurioje jis vienu ar kitu būdu nebūtų dalyvavęs: liberalinis protestantizmas, ateizmas, Mauras srovė, integralinis humanizmas, misticizmas — vis Maritain išvaikščioji keliai. Tur būt, nėra kito tokio iš pasauliečių tarpo, kuris būtų tiek įsigilinęs į žmonijos problemas.

Šiandien Maritain yra toli nuo pasaulinių centrų — Paryžiaus, Romos, New Yorko — kur jis yra ilgiau gyvenęs. Jis šiandien yra atsiskyręs nuo pasaulio ir užsidaręs Tulužoje Tėvo de Foucauld brolių vienuolyne, atsidėjęs vien mąstymui ir maldai. O tačiau savo tylą pertraukė, viešai pasisakydamas, ką jis mano apie Vatikaną II susirinkimą, apie katalikų Bažnyčios ateitį. Ką tad sako tasai pranašas? Pirmiausia jis džiaugiasi, lyg tas Evangelijos senelis Simeonas, kad savo gyvenimo gale galėjo išvysti tai, ko visą gyvenimą troškęs: „meilės atgimimo Bažnyčioje“, kas jo supratimu yra „begalinės reikšmės“. Jis įžiūri ligišolinio principo pakaitimą: dabar žmogiškieji dalykai nebus atskirti nuo dangiškųjų, nes dangiškieji pasisūlo apginti ir sudvasinti žmogiškuosius.

Kas labiausia stebina Maritaino knygoje apie Vatikaną II susirinkimą — tai jo aliarmo šauksmas. Tasai Garrone provincijos kaimietis, arba kaip jis save vadina „senas pasaulietis“, įžiūri katalikų Bažnyčioje didelę krizę. Kodėl ir kur?

Jis teigia, kad vietoje autentiškos reformos Bažnyčioje įsigali visokie surogatai. Velnias kiša koją Dievo darbams. Tikintieji yra išstatyti pagundai — suklupti prieš pasaulį ir pamiršti galutinį tikslą, amžinąsias tiesas, kurios sudaro religijos esmę.

Ir taip Maritainas, kuriam niekad netrūko kartaus humoro, siūlo, kad mokytielį pamoklininkai neliestų daugiau trijų temų savo pamoksluose: būsimąjo gyvenimo, nes šiandien tai laikoma iliuzija; kryžiaus, nes tai simbolis, priešingas šių laikų pažangai ir gerovei; šventumo, nes tai reikalauja radikalaus su šiuo pasauliu ryšių nutraukimo.

Skaitytojai, kurie Maritaino knygoje ieškos tradicinės dešinės, bus apsvyrę. Dešinumas pas Maritainą niekad nebuvo ryškus. Filosofas dažnai ironizuoja. Jis atstovauja pasauli, kur nėra nei dešinės, nei kairės. Jis nėra nė vidurio (centro) linkmės atstovas: jis siekia vien gilumos.

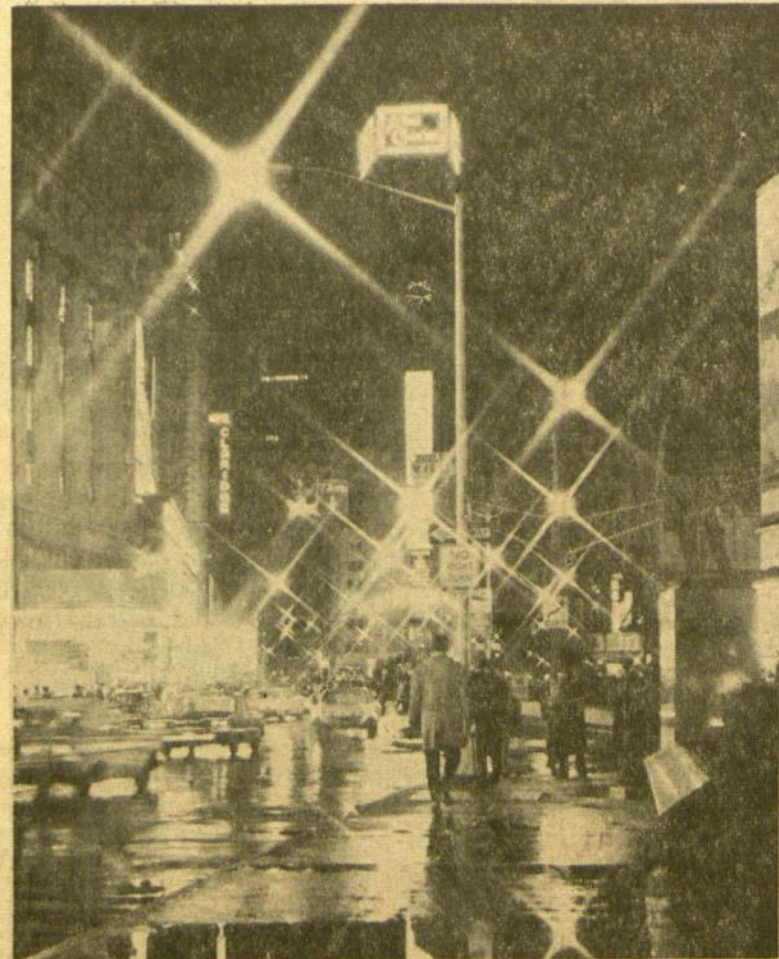
Jean Guitton, Prancūzų akademijos narys, kuris visuose Vatikaną II susirinkimo posėdžiuose sėdėjo pasauliečių ekspertų eilėse, kalbėdamas apie Maritaino knygą, pripažįsta, kad ir jis yra filosofo pusėje, liečiant įvykius po Susirinkimo. Ir jam atrodo, kad po Susirinkimo Tėvų ramaus darbo ir sprendimų ateina šamysis, ekscelsai, anarchija. Visur, kur tik bandoma palpėti bent vienu laipsniu aukštyn, prarandama pusiausvyra ir yra pavojus nukristi žemyn. Vyksta tai, ką pop. Pijus XII savo laiku pavadino „gerųjų sugedimu“. Tik pagalvokime apie tautų ir valstybių likimą: arba ilga ir pastovi taika, paremta meile ir teisingumu, arba visuotinis kataklizmas. Būsimosios kartos gyvens šiame netikrumė, jei nebus surastas teisingas sprendimas.

Bažnyčiai, kuri staigiu ir nepramatuotu šuoliu ėmėsi atsinaujinimo, ateina ilgas visokių sunkenybių periodas. Ganytojai nubėgo per toli, palikę savo avėles. Vieni jų eina dar toliau, kiti jau svyruoja, visur netikrumas, laikinumas. Visa tai, mano manymu, sako Jean Guitton, yra pasekmė didelės iliuzijos. Manoma ir tikima, kad kelias, kurį nurodė Susirinkimas, yra kelias be kryžiaus, kelias visokių lengvatų. Juk kas gali būti lengvesnio (taip iš pažiūros atrodo), kaip mylėti, melstis gimtąja kalba, nepaslinkti, susibičiulinti su tais, kurių tikėjimas yra panašus į manąjį, atrasti seksualizme vertę ir grožį, išpažinti „pasaulio nuodėmės“, bet ne savąsias, eiti su istorijos vyksmu ir pan. O tuo tarpu tikrumoje tie lengvieji dalykai yra patys sunkiausieji, tik jie tokiais nelaikomi dėl veidmainiškumo, dėl iliuzijos, dėl tingumo, dėl to, kad visam tam suprasti reikia rimtų pastangų.

Visame tame, kas dabar vyksta, aš, sako Guitton, matau tik vieną dalyką — tikėjimo susilpnėjimą. O tuo tarpu Bažnyčia laikosi tik tikėjimu. Be tikėjimo artimo meilė yra tik humanistinė brolybė. Be tikėjimo, kas liks iš Sakramentų? Vien magiški simboliai. Be tikėjimo, kas bus malda? Vien tušti žodžiai. Be tikėjimo, kas yra liturgija? Vien tik šventas teatras. Išpažintis? — Vien psichologizmas. Katekizmas? — rinkinys kvailių moralės normų ir įsakymų. Evangelijos? — gerbtini mitai. Be tikėjimo, kas bus ekumenizmas? Vien komedija, nes kiekviena vienybė yra galima tik ant bendros tikėjimo bazės. Be tikėjimo ir mirtis lieka tik tikroji mirtis — visiškas beprasmiškas sunykimas.

Šiandien mūsų dienose tiek daug jėgų išsiriškia prieš tikėjimą: vis beplintas ateizmas, provokuojantis erotizmas, nauji mokslo, technikos, tautybės, istorijos mitai. Visa tai siekia sunaikinti tikėjimą, o drauge ir pasaulį. „O žmogaus Sūnus, kai ateis, ar jis ras tikėjimo žemę?“ (Luk. 18, 8). Šis Evangelijos tekstas, kurio niekas nenori prisiminti, yra labai aktualus ir įspėjantis. Prieš šią galutinę problemą nublinksta visos kitos Susirinkimo pasekmės. Tai yra esminis dalykas. Todėl Maritainas turi pagrindo būti pesimistu.

Tačiau jis nėra beviltis pesimistas. Jis žino, kad Bažnyčia turi išgyventi agoniją iki pasaulio pabaigos, tačiau ji nemiega. Ji budi, ir tai duoda vilties, o mums paskatinimo rimtai pagalvoti apie Bažnyčios misiją. Būtų neteisinga duoti lygaus svorio Tiesai ir Meilei. Ankstes-

New Yorko "Time Square" žvaigždžių šviesoje. Nuotr. R. Kisieliaus

Laiškas iš New Yorko

ESTETIKOS RANKOVĖ VERČIANT

LEONAS URBONAS

Pagyvenęs tik vieną savaitę New Yorke, jau pajunti galiną šio miesto pulsą ir pradėti neabejoti, kad čia dabar yra pasaulio meno širdis.

Kūryba vyksta bauginančiu tempu. Pirmąsios privačios galerijos lenktyniauja naujybių pristatyme. Čia yra šimtai galerijų, dešimtys tūkstančių kuriančių ir bandančių kurti menininkų. Kritikų yra tik keli, tačiau jie yra brangesni už pačius menininkus ir jų kūrinius. Pasenę meno stabai stumiami nuo pjedestalo ir vežami į muziejus. Naujybės dedamos šalia pjedestalo, kurios ten pasi- lieka, kaip nuvainikuoti karaliai, ir tampa liūdais eksponatais.

Zvalgais ir stebi. Tai čia iš gyvenimo požemių išlenda, rikiuojasi drąsūs jaunų kūrėjų

tačiau jie yra brangesni už pačius menininkus ir jų kūrinius.

Pasenę meno stabai stumiami nuo pjedestalo ir vežami į muziejus. Naujybės dedamos šalia pjedestalo, kurios ten pasi- lieka, kaip nuvainikuoti karaliai, ir tampa liūdais eksponatais.

Zvalgais ir stebi. Tai čia iš gyvenimo požemių išlenda, rikiuojasi drąsūs jaunų kūrėjų

nieji Bažnyčios susirinkimai akcentavo Tiesą, paskutinisys — Meilę. Tiesos tiesos be meilės, bet kas būtų per meilę, jei ji nebūtų paremta tiesa?

Aš išdrišau, sako Guitton, išskirti šią degančią ir sunkią problemą. Geriau pažvelgti tikrovei tiesiai į akis, negu slėptis po patogumo, paviršutiniškumo ir abejingumo skraiste.

Iš "L'Osservatore Romano

kadrai. Jie palma mūsų išdabin-tą estetikos rankovę, ją išverčia ir parodo apstutusių, suplėkusius pamušalus. Iš šiukšlynų sunęstos atmatos galingose prožektoriu šviesose ne vienam žiūrovui kelia eilę klausimų. Ką toks menas duoda? Kaip jį vertinti. Ir pagaliau, ar čia progresas, ar dekadansas?

Gal vadinkime dekadansu, išsigimimu ir ramiai eikime pro šalį. Ramiai?! Senstanti moteris kartais iškeikia veidrody ir nusuka į sieną; širdyje vis dėlto ji jaučia, kad ji pati dėl to nepagražėja.

Kaip šį meną vertinti? Ką šie menininkai duoda?

Argi visada tik reikia menininkų, kurie duoda? Gal kartais prireikia ir tokių, kurie atima. Yra laikas vertinti, ateina laikas ir nuvertinti. Kas žino, gal šandien ir eina šlavimas, naujai dienai auštant.

Pasaulyje prasideda meno revoliucija, ir New Yorkas yra jos centras. Savotiška revoliucija, kad nei armija, nei policija piršto prikišti negali. Ši revoliucija savo raidoj palies ne tik meną, bet ir visą gyvenimo būdą. Menas ir gyvenimas nėra atskiri dalykai; jie yra neišskiriamai suaugę.

Šitokios estetiškos kultūros revoliucijos istorijoje nėra naujiena. Senojo Graikijoje Aristofanas klibino ano meto filosofijos sostus. Servantes sukūrė Don Kichotą ir tuo nurengė, nunuogino visą riterių romantiką.

Šių dienų avangardistai judina, verčia estetikos vertybių pilies pačius kertinius akmenis, ant kurių remiasi daugiau, negu, taip vadinamas, vaizdinio meno "supratimas". Jie išlaiko didžiulę pramonę, kuri nuolatos gamina produktus nepasotinamam prestižui penėti. Reklama lėbėja ir siurbia didelę dalį darbo jėgos tam prestižo balionui pūsti. Tai yra mechanizmas, kurio apimtyje milijonai žmonių be reikalo dūsta.

Jauni, blaivūs kūrėjai pajuto, kad atėjo laikas šį perpūstą balioną durti. Jie iš šiukšlynų konkrečias atmatas tempia rodyti galerijose tam, kad mes abstrakčias, pasenusias sąvokas savu noru į šiukšlių dėžes sumestume.

Tūlas žmogelis spirsis, sakys: Čia dekadansas, priimtų dėsnių ir nuostatų niekinimas.

Geral, jei yra dekadansas — tai tik gyvenime. Menas yra jo veidrodis. Meno sukurtos moralės turėtų gyvinti ir šviesinti žmogaus gyvenimą. Mest lauk,

jei jos to nebedaro. Šiandien tuos perpūstus "balionus", gal milijonai aptemusių būtybių, ir nėra reikalo klausiti, ką jie kenčia, slepiasi už beprotnamių mums duoda. Žiūrėkim, ką atsienu. Jų skaičius bauginančiai ma. Pas mus ir mummyse yra dar daug to, kas geriau būtų išmesti, negu toliau nešioti. O kadros, drąsiai poškinančius slepiasi gyvenimo grožis.

STEREO

STASYS BARAS

Geriausią šventėm Dovana

STASIO BARO BARANAUSKO OPERŲ ARIJOS,

įdainuotos su Stuttgarto Simfonijos orkestru, diriguojant D. Lapinskui

Mono \$6.00 Stereo \$7.00

Plokštelę galima įsigyti "Serida Records" leidykloje ir ir pas platintojus.

Prisiuntus adresą ir \$10.00, leidykla pasiunčia plokštelę tiesiog oro paštu į Lietuvą, Australiją ir visus Europos kraštus.

Siųskite užsakymus:

SERIDA RECORDS

3723 West 68th Street, Chicago, Illinois 60629

Kas tik turi gerą skonį,

Viską perka pas Lieponį!

LIETUVIŲ PREKYBOS NAMAI

FURNITURE CENTER, INC.

MARQUETTE PK., 6211 So. Western, PR 8-5875

Vedėjas J. LIEPONIS

Pirmad. ir ketvirtad. nuo 9 iki 9:30 val. Kitom dienom nuo 9 iki 6 val. vak. Sekmadieniai nuo 12 iki 5 val. vak.

MARQUETTE PARK - AMERIKOS LIETUVIŲ SOSTINĖJE

80 MILIJONŲ PERŠOKUSI BENDROVĖ

CHICAGO SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION

6245 SO. WESTERN AVE. CHICAGO, ILL. 60636 TEL. GR 6-7575

CHICAGO SAVINGS AND LOAN BENDROVĖ, viena tarp žymiausių krašto finansinių įstaigų, aptarnauja šios apylinkės gyventojus pavyzdinai, saugiai ir pelningai jau virš 42 metus, visada prisilaikydama saugumo ir išmokėdama, palyginamai, aukštą dividendą. Per paskutinius 10 metų Chicago Savings išmokėjo savo taupytojams virš 12 milijonų dolerių dividendais. Šiais metais išmokami dividendai sieks beveik du milijonus dolerių. Mes nesivėžiame tapti pačia didžiausia bendrove, bet stengiamės būti stipriais finansiniais ir teikti pačius geriausius patarnavimus mūsų taupymo ir skolinimo nariams.

Mes bendradarbiaujame su vietinėmis lietuvių organizacijomis, noriai prisidedami darbais ir finansais, kad galėtumėte pasiekti geresnių gyvenimo sąlygų. Kviečiame visus taupymo ir skolinimo reikalus kreiptis į Chicago's Taupymo ir Skolinimo Bendrovę, išaugusią į virš \$80,000,000 turto įstaigą.

ŠTAI NARIAMS TEIKIAMAS MŪSŲ PILNAS PATARNAVIMAS.

CHICAGO SAVINGS BENDROVĖ kviečia visus lietuvius, ypatingai tuos, kurie dar nesate aplankę mūsų 80 milijonų dolerių finansinės įstaigos, vienos įdomiausios visoje Chicagoje. Pradedant liepos (Jūly) 5 diena visi atsilankiusieji bus va šimami šaltu lemonadu, skania kava su lietuvišku sūriu ir kitais skanumynais. Nėra reikalo būti mūsų taupymo ir skolinimo nariu, kad galėtumėte pasisvečiuoti pas mus. Atvykusiems bus parodyti visi bendrovės įrenginiai, pagerinimai ir

pagražinimai. Atsilankę pamatysite gėlėmis išpuoštą pirmą įstaigos aukštą. Laimės Saltinėlių — Wishing Well, per kurį surenkama ir išdalinama kasmet įvairioms labdarinėms įstaigoms apie \$1,200.00. Pamatysite plačią žinomą didelį Chicago Savings Prezidentinį kambarį, kuriame yra vietos 260 asmenų ir kuris veltui duodamas organizacijų susirinkimams. Susirinkusiems veltui jame teikiame kavą. Šis kambarys yra išpuoštas dideliais Jungtinių Amerikos Valstybių pre-

zidentų paveikslais ir trumpomis jų gyvenimo žiniomis. Pamatysite įvairių rinkinių kabinetą ir daug kitų įrengimų bei patalpų, kuriais per metus metus naudojasi mūsų taupymo ir skolinimo nariai.

Valdyba, direktoriai ir visi tarnautojai Jūsų lauksime.

JOHN PAKEL, Sr., Prezidentas

PATOGIOS VALANDOS:

MONDAY	12:00 P.M. — 8:00 P.M.
TUESDAY	9:00 A.M. — 4:00 P.M.
WEDNESDAY	Closed All Day
THURSDAY	9:00 A.M. — 8:00 P.M.
FRIDAY	9:00 A.M. — 8:00 P.M.
SATURDAY	9:00 A.M. — 12:30 P.M.

- order checks. No service charge to members.
- U. S. Postal Stamps Machine Service
- We sell Travelers Checks
- Save-by-mail Kits
- Notary Public Service
- Two large Free Parking Lots
- Free Theatre tickets two Saturdays monthly for your children and mothers
- Christmas party with gifts to College Bonus Members

● **Mykolas Vaitkus, DIENO-RASTIS.** 1946 metų eilėraščių. Immaculata 1966. Immaculata Press, Putnam, Connecticut 06260. Rinkinys 164 psl., 7 1/2 x 5 inč. formato, kaina nepažymėta.

Tai prieš dvidešimt metų poeto parašytieji posmai. Rinkinys yra kaip ir visų 1946 metų poeto dienoraštis, autoriui gyvenant Pimmersdorfe, o metų gale ir Kelheime, Vokietijoje. Prie eilėraščių pridėtos datos rodo, kad poetas anuo metu kone kasdien rašė po eilėraštį, knygoje juos suskirstydama į keturias dalis, į žiemos, pavasario, vasaros ir rudenio mėnesius. Toks rašymo intensyvumas ne visur išėjo tikrosios poezijos naudai, nors neplonėje knygoje tai vienur tai kitur akis stabtelėja ir prie nuosirdžiai nuotaikingų posmų:

Ir parsikrida, ir pragydo alko gilumoj gegutė ilgesingąjį kūkū, kai švelnus vakaris pūtė, bebučiuodamas laukų žvaigždžių žalią šydą.

Rinkinio tematikoj tarp savęs pinasi gamtos ir religiniai motyvai; forma gana įvairuojanti, nepasitenkinama vien ketureiliais, ieškoma netikėtesnių rimų, žaidžiama asonansais. Tos forminės autoriaus pastangos vietomis yra tokios intensyvios, kad jos nustelbia natūralaus jausmo grynumą tikrosios poezijos nenaudai.

● **ATEITIS, 1966 m. spalio mėn. nr. 8.** Naujasis numeris pradedamas lietuvių jaunimo deklaracija Washingtono religiniame kongrese ir pastarųjų įvykių komentarais, dėsens kreipiant į šiemetinių lietuvių jaunimo kongresą, lietuvių ir vengrų sukilimus prieš pavergėjus, ir reikalas dėl kun. dr. F. Jucevičiaus straipsnio "Ateityje" ir kt. SAS dvasios vadas kun. K. Pugetičius užakcentuoja ateitininkų studentų šiemetinių studijų temą "Ateitininkas pasaulyje be Dievo". Lietuvių evangelikų reformatų kunigas Povilas Dilys rašo apie problemas, kurios liečia lietuvių evangelikus ryšium su Šiluvos Marijos koplyčia Washingtone. Nors ir įžiūrėdamas tam tikrus ekumeninio bendradarbiavimo sunkumus, kun. P. Dilys, be kita ko, savo baigminėse eilutėse rašo: "Evangelikai yra koplyčia Washingtone nepaprastai kietai bandomi. Jie, jeigu nori būti ekumeninio sąjūdžio šalininkais, privalo nugąlėti savyje visus nemalonius prisiminimus, su Šiluvos Marija susijusius, atmeti polemikos kelią ir pabrėžti, kad naujas laikotarpis prasidėjo lietuvių krikščionių tarpe. Tas laikotarpis galėtų tikrai tapti ekumenišku, jeigu abi pusės parodytų gerą krikščionišką valią ir pasielgimą".

Apie tautybę, mitus ir kita rašo Feliksas Jucevičius, kurio ankstesnis straipsnis "Ateityje" susilaukė kietos kritikos kitoje mūsų spaudoje. Reikia pripažinti, kad ir šį kartą kun. dr. F. Jucevičius rašo įdomiai, gyvai, tekstą skaityti — vienas malonumas. Tačiau netikrumą jaučiame tame, kad Jucevičius, pats nebūdamas istoriku, griebiasi spręsti istorijos problemas, mažai paisydamas istorijos mokslo metodikos ir šaltinių, istorinio pobūdžio išvadas darydamas labiau iš filosofinių ir sociologinių premisų. Autorius mėgsta pasakyti drąsiai ir kiek neįprastų teigimų. Šitai gyvina besustingstantį mūsų sąvokų turinį. Tik visa bėda, kad ta ar kita šokiruojanti frazė autoriaus paliekama per daug nuoga, nepakankamai įjungta į kontekstą, liudijanti irgi tam tikrą ribotumą. Pavyzdžiui, kad ir šis tvirtinimas: "Tautybė labiau siaurina asmenybę, negu praplečia. Ji neatidaro duris į vertybių pasaulį, o tik jas truputį pradaro. Tautybė reiškia ne atvirumą, o ribotumą". Lyg ir pasigendama kuklumo, kai straipsny nuolat

randame ir šitokias, save kietai tvirtinančias frazes: Mano lietuviybės filosofija... Aš netikiu... Mano supratimu... Visai neabejoju... Mano tezė... ir pan. Numeryje dėmesio vertas kun. V. Bagdanavičiaus, MIC, straipsnis, kuriame jis, pasiremdamas Urs von Balthasaro mintimis, sprendžia maldos problemas, o taipgi ir Pr. Pauliukonio pasisakymas dėl F. Jucevičiaus "Lietuviškos buities mitų". Džiugina ir jaunųjų poezijos puslapiai.

● **Vytautas J. Bagdanavičius, KULTŪRINĖS GELMĖS PASAKOSE.** Keturių dalių tautosakinė - teologinė studija. I knyga. Mokytojo variantai. Lietuviškos knygos klubo leidinys 1966 m. Viršelis Vytauto O. Virkau. Knyga 264 psl., 7 1/2 x 5 1/2 inč. formato, kaina \$3.00, gaudama "Drauge".

Si nauja Vytauto Bagdanavičiaus, MIC, knyga paliečia lig šiol mūsų niekieno taip plačiai neužgriebtą sritį — tautosakos motyvų ir religinių elementų sąlytį, jų susipynimą, jų įtaką vienų kitiems. Ir kaip knygos applanke pažymima: "Ši studija yra tik pirmoji plačios apimties veikalo dalis, ieškant kultūrinių gelmių pasakų panašumuose ir skirtumuose, kai jos keliau per laiką, tautas ir žmones. 'Kultūrinės gelmės pasakose' studijoje autorius ieško įvairių tautų pasakų variantuose religinių elementų, kurie padėtų išaiškinti kai kuriuos užmirštus ir nūnai jau kitaip suprantamus religinius aspektus. Čia paliečiama ne tik senosios krikščionybės, bet ir islamo bei senųjų religijų likučiai, kurie pasakose, veikiami įvairių kultūrinių klodų, įgavo prasmę, paprastu li-

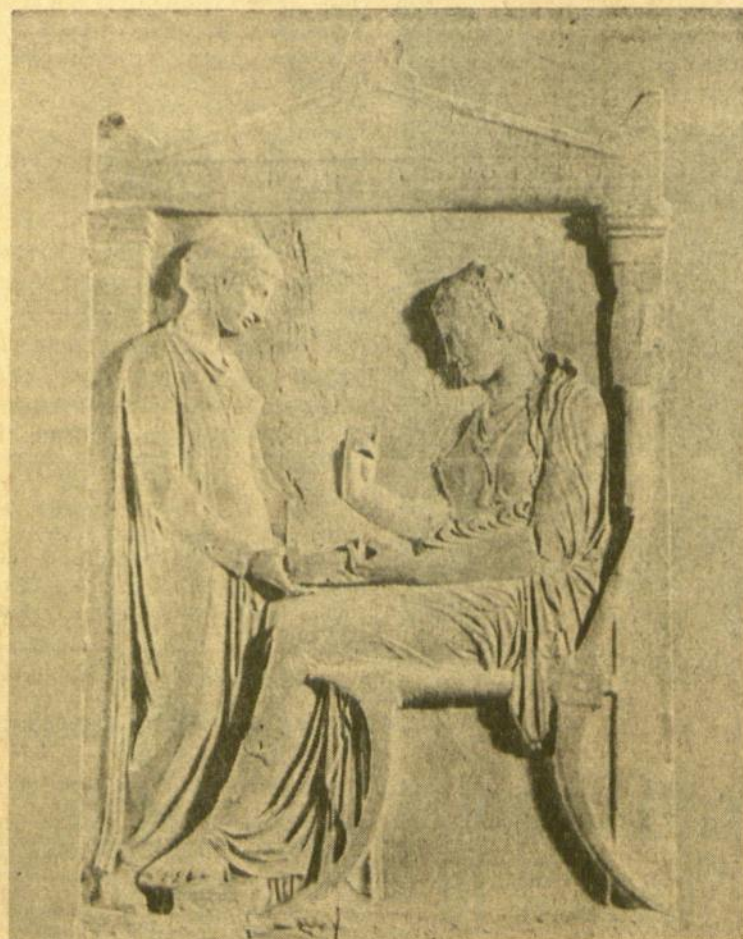
teratūriniu kriterijumi neišaiškinamos. Čia susipynę religiniai papročiai ir religinės nuotaikos galimos išaiškinti tik teologijai jungiant su tautosakos studijomis ir ieškant teologinių sprendimų.

Autoriui čia kaip tik pavyko surasti bendrą ryšį tarp įvairių pasakų variantų, kuriuose keistuose Mergeelės Marija yra užmusi kažkokios dievybės vietą, kuri kai kur pasiekia Auksėčiausios Būtybės prasmę.

Studija skaitoma labai lengvai ir savo įdomumu bei naujumu traukia skaitytojo dėmesį.

● **THE MARIAN, December 1966.** Tėvų marijonų Chicagoje leidžiamas mėnesinis religinės kultūros žurnalas. Kalėdinis numeris ypatingai padidintas ir gausus medžiaga. Airijos sostinėje Dubline gyvenęs bendradarbis dr. L. Brophy kelia dabarties civilizacijos žlugimo pavojus. Amerikietis laikraštininkas A. Haines rašo apie meną Kalėdų temomis. Fulbrighto stipendininkė N. Semėnaitė dėsto apie katalikų sąjūdžius padėti atsilikusiems kraštams. Lietuvis misionierius Argentinoje tėv. A. Švedas, MIC, supažindina su nuostabių varguomenės draugų Brazilijos arkivyskupo Heldero Camara, uoliu socialinės krikščionybės reiškiu. Kun. K. Pugetičius informuoja apie katalikų pastangas prabilti radio ir televizijos bangomis. Keliautojas G. Brendel pasakoja apie

savo atsilankymą Betliejuje. Bibliotekininkė Fr. Grimm rašo apie naujus jaunimo religinio švietimo būdus. Nuotaikinga "Tylosios nakties" istoriją pasakoja bendradarbis V. Edwards. Prof. R. Sealey dėsto su kokiomis problemomis tenka susidurti katalikui mokytojui. Laikraštininkas H. Peisson svarsto naujas pažiūras į mūsų kaimynus protestantus. Autorius J. Vitale aptaria simbolius, vaizduojančius evangelijų kūrėjus, o R. Lauer kalba apie "dievišką psichologą" — Kristaus sekimo autorių. Birutė Kožicėnė išryškina svetingumo ir vaišingumo dorybes. J. Rugis gyvais pavyzdžiais parodo, kaip didieji žmonės, nepaisant sunkių kliūčių, įstengė atlikti žmies darbų. Autorius Butcher, kurio vardas yra įtrauktas ir į "Who is Who in America", pasakoja apie konvertitus Orchard ir Newmana. Knygų apžvalgą paruošė J. Prunskis ir H. Peisson. Žurnalas įvairus, tarp iliustracijų matyti daugelio liet. dailininkų kūrinių, nors viena kita iliustracija galėtų būti ir didesnio ryškumo.

Graiškiškojo antkapio motyvas (IV amž. prieš Kristų).

INTERPRETACIJOS PROBLEMOS

(Atkelta iš 3 psl.)

zikos mene to negana, nes partitūra neprofesionalui nieko nepasako: ją reikia būtinai išgirsti. Fiziški muzikos garsai, priimti irgi fiziško organo ausies, taip paveikia mūsų organizmą, kad jis ir be ypatingų pastangų išaukia reakcijų, nes būna paliešta centrinė ir autonominė nervų sistema. Eksperimentai įrodo, jog muzikos garsai paveikia ir fizinės funkcijas: kraujo cirkuliaciją, virškinimą, alkį, troškulį. Gi dar daugiau muzika sukelia psichologinį malonumą, skausmą ir išaukia įvairias emocines reakcijas. Ši natūrali organizmo reakcija muzikos garsui sudaro pagrindą muzikos supratimui ir jos efektų pergyvenimui. Tik visa nelaimė, kad mes nemokame tuos natūralius atgarsius kontroliuoti, o be kontrolės muzika praranda visą savo natūralų žavesį, įdomumą, džiaugsmą ir savo atgamtišką jėgą, kuri žmogų nukelia į neapsakomai gražų ir išsvajotą pasaulį. Psichologas Carl E. Seashore, kuris išties metų eilę studijavo muziką ir tyrė muzikos veikimą į žmogaus vidaus pasaulį, tvirtina, jog muzikinė inteligencija tegali padėti kontroliuoti tuos natūralius atgarsius. Neužtenka vien išgirsti ir tik klausytis muzikos, bet reikia ir ją suprasti ir atskirti įvairias jos formas, pažinti kelius, kuriais menininkas pasiekia efektingumą, mokėti analizuoti pagrindinius ir šalutinius muzikos elementus, sudar-

savo atsilankymą Betliejuje. Bibliotekininkė Fr. Grimm rašo apie naujus jaunimo religinio švietimo būdus. Nuotaikinga

"Tylosios nakties" istoriją pasakoja bendradarbis V. Edwards. Prof. R. Sealey dėsto su kokiomis problemomis tenka susidurti katalikui mokytojui. Laikraštininkas H. Peisson svarsto naujas pažiūras į mūsų kaimynus protestantus. Autorius J. Vitale aptaria simbolius, vaizduojančius evangelijų kūrėjus, o R. Lauer kalba apie "dievišką psichologą" — Kristaus sekimo autorių. Birutė Kožicėnė išryškina svetingumo ir vaišingumo dorybes. J. Rugis gyvais pavyzdžiais parodo, kaip didieji žmonės, nepaisant sunkių kliūčių, įstengė atlikti žmies darbų. Autorius Butcher, kurio vardas yra įtrauktas ir į "Who is Who in America", pasakoja apie konvertitus Orchard ir Newmana. Knygų apžvalgą paruošė J. Prunskis ir H. Peisson. Žurnalas įvairus, tarp iliustracijų matyti daugelio liet. dailininkų kūrinių, nors viena kita iliustracija galėtų būti ir didesnio ryškumo.

rančius muzikos visumą, ir valdyti instrumentą arba mokėti gerai dainuoti. Visiems, kurie to neturi, jis pataria tik klausytis ir sutikti su tuo, ką ir kaip apie muziką kalba tie, kurie visa tai turi ir gali muzikos kūrinius interpretuoti.

Interpretatoriaus pelnytai yra laikomas kompozitoriaus dešiniąją ranką, nes tik jam vienam tere suprantamiausia kompozitoriaus muzikinė kalba, kurią suprasti beveik kiekvienas jau iš pat vaikystės ruošiasi ir patroškulį. Gi dar daugiau muzika sukelia psichologinį malonumą, skausmą ir išaukia įvairias emocines reakcijas. Ši natūrali organizmo reakcija muzikos garsui sudaro pagrindą muzikos supratimui ir jos efektų pergyvenimui. Tik visa nelaimė, kad mes nemokame tuos natūralius atgarsius kontroliuoti, o be kontrolės muzika praranda visą savo natūralų žavesį, įdomumą, džiaugsmą ir savo atgamtišką jėgą, kuri žmogų nukelia į neapsakomai gražų ir išsvajotą pasaulį. Psichologas Carl E. Seashore, kuris išties metų eilę studijavo muziką ir tyrė muzikos veikimą į žmogaus vidaus pasaulį, tvirtina, jog muzikinė inteligencija tegali padėti kontroliuoti tuos natūralius atgarsius. Neužtenka vien išgirsti ir tik klausytis muzikos, bet reikia ir ją suprasti ir atskirti įvairias jos formas, pažinti kelius, kuriais menininkas pasiekia efektingumą, mokėti analizuoti pagrindinius ir šalutinius muzikos elementus, sudar-

Netolimoj praėity III-ji Dainų šventė buvo vienas iš geriausių progų stebėti įvairiausias interpretacijos problemas, kurių, žinoma, šį kartą ir netrūko. Turint galvoj, kad tai buvo dainų šventė, bet ne koncertas, jos įvertinimas įgauna skirtingą kriterijų. Muzikos profesorius Juozas Žilevičius ta tema plačiai yra pasisakęs, todėl noriu tik paliesti interpretacijos problemas, kurių galima buvo ir išvengti. "Tėviškės namų" kantata buvo išpildyta geriau, negu kitos dainos, nes dirigavo pirmaujantis dirigentas ir pa's kūrėjas - kompozitorius Bronius Budriūnas, kuris klasiška dirigavimo technika parodė choris-tams suprantamiausiu būdu savo idėjas, o choristų dalis stengėsi visa tai perduoti klausytojams. Gaila, kad tik dalis cho-

Stirbis Fuel Oils
Aliejus virtuvi ir krosnims.
"Geresnė ir pigesnė alyva"
Tel. HEmlock 4-6264
PETER STIRBIS
6741 So. Maplewood Avenue
Chicago, Ill. 60629

ro tegalėjo sekti partitūrą ir dirigentą, kai tuo tarpu buvo pabrėgtas galvas partitūron ir nematė dirigento intencijų. Kantata praskambėjo didingiau už kitas dainas, nes kūriny vykusiai suplanuotas ir duota gera forma ir pats kompozitorius visa tai interpretavo be problemų. Moki-nių choras laikytinas pavyzdiniu vien dėlto, kad dainavo atmintinai ir visą laiką sekė dirigentą. Taigi partitūra buvo vaikų galvoje, bet ne galva partitūroje, kaip kad suaugusių. Be to, dainos atitiko jų sielą, dainavimo mokytojai juos paruošė pavyzdinčiai, puikus muz. A. Mikulskio suorkestravimas, geras O. Mikulskienės orkestro paruošimas ir dirigentas muz. F. Strolia parodė dainų charakterį ir jų grožį, uždegdamas mokiniuose dainos meilės ugnelę, kuri jaunose širdyse suliepsnojo ir prasiveržė galinga širdies daina, priversdama visus ne tik klausytis, bet susimąstyti ir įsitikinti, jog čia buvo jų tikra tautinė manifestacija: nepaviršutiniška, bet gryna ir iš širdies. Mokiniai pasirodė gerai, nes išvengė prasikšančių interpretacijos problemų, kurių vis dėlto neišvengė suaugusių choras.

SIUNTINIAI I LIETUVĄ
COSMOS EXPRESS
MARQUETTE GIFT PARCEL SERV.
3 skyriai Chicagoje:
2606 W. 60th St. Tel. WA 5-2787
2501 W. 60th St. Tel. WA 5-2737
3212 So. Halsted St. Tel. CA 5-1864
Lietuvių bendrovė, kuri turi toliau siuntinius siųsti be tarpininkų tiesiai savo vardu iš Chicago į Lietuvą.
Didelės pasirinkimas geriausios rūšies medžiagų ir kitų prekių žemomis kainomis.
E. ir V. Zukauskai

VALOME
KILIMUS IR BALDUS
Planname ir vaškuojame visų rūšių grindis. J. BUBNYS. RE 7-5168
IV - Radio - Stereo
BANGA
Pardavimas ir taisymas
2649 W. 63rd Street
Tel. 434 - 0421
P. Rudėnas K. Šimulis

DRAUGAS, šeštadienis, 1966 m. gruodžio mėn. 17 d. 5

CHICAGOS PONIOS IR PANELES,
Nereikalingi plaukai sunaikinami atsargiai, efektingai, ekonomiš-kai! Pasauly garsus metodus vartojamas, pripažintas visų daktarų. Lėpos, žandai, skruostai, antakiai, kaktai, rankos, kojos.
Kankintis visą gyvenimą su nereikalingais plaukais, tai jau per daug. Laikas tik pasunkina padėti, kiekvienas odo ligų gydytojas tai žino.
Kodėl laukti? Tuoj skambinkite DE 2-6631 ir pasikalbėkite.
Elektrologistė — JANINA POCS, Marshall Field Annex Bldg., 25 E. Washington St. Suite 1420

Lietuviškas Restoranas - METROPOLIS
6538 So. Western Ave., Chicago. — Tel. 476-9009
Vienintelis lietuviškas restoranas su gerais patiekalais, kaip šašlykas, šnicelis ir kt., didelis pasirinkimas vietinių ir importuotų gėrimų. Lietuviškoj jaukioj nuotaikoj galėsite praleisti laiką, skaniai paval-gyti ir atsigaivinti.
Atdaras kasdien nuo 11 val. ryto iki vėlumo. Pirmadienį uždaryta. Visi prašomi atsilankyti
Savininkai PETRAS IR ANTANINA KAUSAI

Automobilio nelaimės atveju skambinkite
(In case of accident, call)
COUNTRY AUTO REBUILDERS
GR 6-7777 24 hour towing service
Karoserijos taisymas, stabdžiai, motorai, tepimas ir smulkūs pataisymai
FRONT WHEEL ALIGNMENT - WHEEL BALANCING BODY AND FENDER WORK PAINTING, MECHANICAL REPAIR
2423 W. 59th St., Chicago, Ill., 60629
Savininkas — MIKAS CESAS

4 1/2% **5%**
current dividend on investment bonus
4 1/2% DIVIDENDU MOKAMA PAGAL VISAS TAUPYMO SASKAITAS. Už 1 metų investavimo bonus mokama 4 1/2% dividendų kas pusmetį ir dar išmokama po 1/4% už kiekvienus metus, 4 metams praėjus.
BRIGHTON SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
4071 Archer Avenue, Chicago, Illinois 60632
Valandos: Pirmad., Antrad., Penktad. ir Šeštad. 9 v. r. iki 4:30 v. p. p. Trečiad. uždaryta; Ketvirtad. 9 v. r. iki 8 v. v.

FRANK'S T.V. & RADIO, Inc.
3240 SO. HALSTED STREET Tel. — CA 5-7252
DIDELIS PASIRINKIMAS ĮVAIRIAUSIŲ TELEVIZIJOS, RADIO, STEREO APARATŲ PARDAVIMAS IR TAISYMAS, TAIPGI ORO VESINTUVAI, SPALVOTOS TELEVIZIJOS APARATAI

4 3/4% **Visų rūšių taupmenoms 4 kartus metuose**
NUO SPALIO MĖN. 1 DIENOS
Taupmenos įdėtos iki 10 dienos mėnesio, pelno dividendą nuo pradžios mėnesio.
NUO DABAR TAUPOMOS S-TOS YRA APDRAUSTOS IKI \$15,000.
TURTAS \$103,000,000.00
REZERVAI \$9,800,000.00
Bendrovė iš seno vedama tėvo ir sūnaus
Paskolos namams įsigyti ar taisyti
JUSTIN MACKIEWICH **JUSTIN MACKIEWICH, Jr.**
Direktorių Tarybos Pirmininkas Prezidentas
STANDARD FEDERAL
SAVINGS & LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO
4192 ARCHER AVE — CHICAGO, ILLINOIS 60632
Telef. — Virginia 7-1141

Kultūrinė Kronika

• Literatūros vakaras Los Angeles, Calif., ruoštas Lietuvių Fronto bičiulių gruodžio 10 d., labai gražiai praėjo. Dviejų valandų programą daugiau kaip pora šimtų klausytojų sutiko labai šiltai. Programoje sol. St. Pautienienė padainavo komp. G. Gudauskienės pagal poeto B. Brazdžionio kūrybą sukomponuotų kūrinių, savo kūrybos skaitė B. Brazdžionis, Alė Rūta, El. Tumienė, P. Visvydas, J. Gliada ir svečiai iš Chicago: Al. Baronas, Pastarasis paskaitė taip pat pluoštą humoristinių eilėraščių. Solistei akompanavo G. Gudauskienė, vakarui vadovavo J. Kojelis, salę dekoravo Rita Bureikienė. Vakaro metu parduota rašytojų kūrinių, gi A. Barono romano "Trečiosios moters parduota 50 egzempliorių ir būtų parduota daugiau, jei nebūtų pritrūkę. Pertraukos metu rašytojai davė autografus. Vakaro pasisekimas rodė, kad mūsų literatūrai dar vis skiriama nemaža dėmesio.

• Dail. Vidos Krištolaitytės tapybos ir grafikos darbų paroda nuo gruodžio 12 iki 16 d. vyko New Yorke "Pratt Institute Graduate Gallery" patalpose. Dailininkė pastaraisiais metais kūrybingai reiškėsi visoje eilėje mūsų dailininkų kolektyvinių parodų, ypač Chicagoje. Šiuo metu dailininkė užbaigė savo meno studijas New Yorke magistrės laipsniu.

• Dail. A. Tamošaičio 60 metų amžiaus ir 40 metų dailės darbo pagerbimas — akademi-ja Ottavoje. Lapkr. 27 d. Ottawos Liet. Bendruomenė surengė A. Tamošaičio grafikos darbų parodą ir iškilmingą akademi-ja, vadovaujant inž. A. Paškevičiui. Pagrindiniu kalbėtoju buvo pakviestas dr. H. Nagys, kuris, atidavęs jo darbų parodą, turinčiojo kalboje apibūdino A. Tamošaičio nueitą kelią. Išskėlė jo pedagoginę, kultūrinę, muziejinę veiklą, aptarė jį kaip dailininką kūrėją, atsiremiantį į lietuvių liaudies dailės pagrindus.

Dail. A. Tamošaičiui įteiktas bendras otaviškių adresas ir sveikinimai laiškais, telegramomis iš Kanados ir Amerikos. Akademijoje buvo gausiai susirinkę otaviškiai ir daugelis Montrealio kultūrininkų. Si antano Tamošaičio dailės paroda jau ketvirtoji Ottawoje.

• Muzikas A. Nakas, gyvenantis Chicagoje, yra sukūręs giesmę poeto Bern. žodžiams "Galingas, Dieve" mezosoprui arba baritonui. Tinka giedoti bažnyčioje arba šiaip atitinkamuose parengimuose. Taipgi Bern. Brazdžionio žodžiams "Vėtroj gimė" yra parašęs muziką, tinkamą atlikti mišriam chorui. Ieškomas šiems kūriniams mecenatas — leidėjas.

• Apie ką buvo kalbėta kompozitorių suvažiavime. Neseniai įvykusiame Lietuvos kompozitorių suvažiavime buvo pažymėta, kad sąjungoje yra 46 nariai: 34

kompozitoriai kūrėjai ir 12 teoretikų — muzikologų.

Suvažiavime buvo eilė svečių — rusų kompozitorių, taip pat viešnia iš Estijos, kompozitorė L. Auster, kuri kritikavo V. Klovos naujosios operos muziką, ir kuriai prieštaravo muzikologas V. Landsbergis, nurodydamas eilę gerųjų tos operos elementų. V. Landsbergis tarp kita ko pabrėžė, kad Lietuvos kompozitoriams būtina plėsti ryšius ne tik su "brolišku respubliku", bet ir su užsienio šalių kompozitoriais.

Kiti kalbėtojai apgailestavo ir naujos V. Klovos operos ("Zalgirio — Dviejų kalavijų") ir naujo A. Rekašiaus baletu ("Gėš tančio kryžiaus") libretu — seeninės dramaturgijos trūkumus. Kaip ir kino filmų gamintojai, taip ir kompozitoriai apgailestavo tinkamos rašytojų (poetų — dramaturgų) tautos stoką.

Operos teatro direktorius (kompozitorius V. Laurušas) aiškinosi, kad naujų savo operų nedaug, todėl, esą, negalima jų laikyti stalčiuose: išleidžia scenon, kas yra, nors ir netobula.

Filharmonijos kamerinio orkestro vadovas S. Sondeckis sakė, kad jo orkestras beveik neturi originalių kamerinių kūrinių: "Kai lietuviška muziką tenka reprezentuoti brolėse respublikose ar užsienyje, mes tiesiog atsiduriame sunkioje padėtyje".

Kompozitorių sąjungos vadovas pirmą kartą perrinktas E. Balsys, pavaduotoju — P. Tamuliūnas, sekretorium — V. Paketuras. (E.)

• O kaip ten su Mažosios Lietuvos vietovardžiais? "Niekada dar mūsų krašto istorijoje nebuvo taip rūpinamasi kalbos kultūra, kalbos taisyklėmis, kaip dabar" — rašo vienas kalbos kultūros puoselėtojas "Tiesos" skyrelyje, vadinamame "Mūsų kalba". Kaip pavyzdys, kokių kruopštumų kultūrinama lietuvių kalba, tinka ir taisyklės pradėtas rašinėti. Jame kreipiamas dėmesys į tris vis dar netaisyklingai vartojamus vietovardžius. Esą ištirta, kad vadinamoji Nimerzatė (vietovė Palangos kaimynystėje, vokiškai vadinamoji Nimmersatt) tikrai lietuviškai — žemaitiškai turėtų būti vadinama Nemirseta (kirčiuojant pirmo skiemens e tvirtagališkai). Per Palangą tekąs upelis turėtų būti vadinamas ne Ronžė, o Ražė (tai išaiškinta jau maždaug prieš 40 ar daugiau metų). Ir šiaulių Pagelava turėtų būti taisyklingai lietuviškai vadinama Pageluvis (kirčiuojant pirmą skiemens e tvirtagališkai), nes tas kaimas yra prie Geluvos ežero.

Tai parodo, kokiomis smulkmenomis Lietuvos kalbininkai rūpintis turi pakankamai laisvės ir galimybių. Ir tai tik dar kartą primena, kad jie neturi laisvės nei prasižioti apie tai, kas atsitiko su visos Mažosios Lietuvos vietovardžiais. (E.)

• Kompozitoriaus Juozo Gruodžio gimtąjame Rakėnų kaime (tarp Antazavės ir Dušetų) įrengtas paminklinis akmuo. Atidengime dalyvavo kompozitoriai J. Karosas, J. Juzeliūnas ir S. Gruodienė.

Jim Feather (kairėje) ir Imants Purvs Alg. Landsbergio "Penkių stulpų turgaus aikštėje" pastatyme Toronte. Nuotr. James Lewcun

Landsbergio "Penki stulpai turgaus aikštėje" kanadiečių spaudoje

Nuo lapkričio 30 iki gruodžio 18 d. Naujųjų kanadiečių teatras Toronte anglų kalba vaidino Algirdo Landsbergio veikalą "Five Posts in a Market Place" (Penki stulpai turgaus aikštėje). Tai pavaidinimas partizaninės dramos komunistų pavergtoji Lietuva.

Apie šį vaidinimą teko jau perskaityti apžvalginį rašinį Toronto dienraštyje "The Globe and Mail" (gruodžio 1 d. laidoj), kurį parašė to laikraščio teatro apžvalgininkas ir kritikas Herbert Whittaker.

Jis recenzijos pradžioje nurodė, jog Naujųjų kanadiečių teatre, stant "Penki stulpus turgaus aikštėje", esą, atstovaujamos net aštuonios tautybės. Gi pats lietuvis Algirdo Landsbergio veikalas yra reikalaujantis svarstymo (ponderous) drama. Vaidinimas jau buvo matytas New Yorke "Gate Theatre" ir atvaizduojas paskutines pasipriešinimo okupantui dienas mažą, bet kietasprandį (stubborn) šaly (be abejonės, tai suponuojama — Lietuva — Pr. Al.). Vaidinimo frazėse esama tokių gilumų (depths), kurios, daugiakalbiui teatrui nėra lengvai perbrendamos.

Spektaklį parengusi jau penkerius metus gyvuojanti vaidintojų grupė skaitytina dabar labiau kanadiečių (ne naujų kanadiečių — Pr. Al.) grupe, tačiau dviem savo aspektais ji stipriai tebesilaikanti dar europietiško šaknų. Jų tempas tebešalys kaip ir buvęs ankstyvesniuose pastatyimuose, tai tempas, labai tinkamas laisvalaikio bendruomenei (leisurely society), kada pagrindinis dalykas pasidaro traktuojamas be jokios jėgos šviesos, be jo palietimo.

Sitoks teigimas, be abejonės, neduodąs pilnos charakteristikos ir nesąs jungiamas su visais europiniais teatrais, nors vaidinimo tempo reikalas smarkiai skiriasi nuo šio krašto teatro tempo. Todėl ir dėl vaidybinės grupės, vaidinančios veikalus anglų kalba, esą, reikėtų susirūpinti ne vien tik anglų kalbos tartimi, bet dar ir kitais dalykais. Girdi, vaidybinis ritmas, prie kurio klausytojai ir žiūrovai yra pripratę, taip pat čia esąs svarbus.

Vaidinimas "Penki stulpai" turgaus aikštėje atrodas nesibaigiančiai (interminably) per ilgą, lyginant su direktoriaus Rein Andre leidžiamais žingsniais. Landsbergis vaidinimą įvedęs tam tikras klūtis (traps), siekdamas savo pasakojamojo tikslo, todėl ir vaidinimas padalinys į daugelį scenų siejamų su pasakojamuoju (narrator) menu, turinčiu simbolizmo linkimo tendencijų.

Andre šioje klūtyje (trap) kartu su šibeliškais muzikos garsais patel-

kia ir tarpsceninę interpretaciją. Ilgos pauzės tarp kalbų, ypač jas akcentuojant ir jungiant su dramos veiksmu, galimas daiktas, jog tai kalbos kaltė (vieną kalbą verčiant į kitą). Tas reiškinys, esą, ir nuvedą į frazių banalumą.

Daug kur veiksmas buvęs gilias ir apgalvotas išreikštas, įskaitant čia ir Kurt Jacobs, apkartinto prokuroro vaidmenyje. Klaus Seifert pasipriešinimo vado rolėje ir Ru-

ROOSEVELT PICTURE FRAME COMPANY

Rankomis išplautyti paveikslų rėmai. Pritaikinti paveikslams skelbimų rėmai, metalu aplieti rėmai.

2400 S. Oakley Ave., Chicago
Tel. Virginiai 7-7258-59

RUDUO JAU ČIA NETOLI IR KALĖDOS...

Dabar jau pats laikas pagalvoti ir paplanuoti, kokį dovanų siuntinį pasiūti savo artimiesiems.

Padaryti tai yra paprasta ir lengva, taip pat ir pigu, pasinaudojant leidžiamų siūsti prekių kainoraščiu, kurį gali gauti kiekvienas velni, pareikalavęs pas mus.

Tiems, kurie neturi daug laisvo laiko, arba nežino, ką reikėtų siūsti, siūlome jau paruoštus praktiškus ir reikalingus siuntinius.

RK 1. (Moteriškas)

Vilnonė paltui medžiaga, itališkas nailoninis lietpaltis, nepermatomo japoniško nailono suknelė 4 jardai, 2 p. vilnonių arba nailoninių kojinių, 1 vilnonė gėlėta arba su įvairiais raštais skarelė, 1 šilkinė skarelė, 2 biro, vilnonis megztukas ir graži dėžė šokoladinių saldinių.

\$75.00.

RK 2. (Vyriškas)

Grynos vilnos nertinis, 3½ jardo vilnonė kostiumui medžiaga, 2 nailono viršutiniai marškiniai, 2 p. vilnonių kojinių, 1 p. odinių pirštinių, 2 biro, 1 kaklaraštis, 1 itališkas nailono lietpaltis ir dėžė šokoladinių saldinių.

\$75.00.

Jungtinis siuntinys RK 1 ir RK 2 kainuoja \$135.00.

4 sv. taukų, ½ sv. arbatos, ½ sv. geriamo šokolado, ½ sv. kavos, 2 sv. ryžių, 5 sv. miltų, 1 dėž. nescafe, 1 sv. saldinių, 1 sv. razinkų, 1 sv. cukraus, ¼ sv. pipirų, ½ sv. šokolado.

\$30.00.

Tebesiuočiame mūsų skelbtieji didelio pasisekimo turį siuntiniai: V-3, 10½ jardo kostiumams medžiaga, už \$55.00, P-3, trims paltams angliška vilnonė medžiaga už \$60.00 N-4, 16 jardu nepermatomo nailono suknelėms už \$45.00.

BALTIC STORES, LTD.

(Z. JURAS)

421 Hackney Rd., London, E. 2. England

Seniausia šioje srityje lietuviška firma. Garantuos su gavėjo parašu patvirtintas pristatymas per 3-4 savaites. Visos siuntos registruotos ir apdraustos.

ATSTOVAI: Gaiva, 3570 W. Vernor, Detroit, Mich., A. Kusinskis, 167 College Str., Apt. 2. Sudbury, Ontario, Canada, L. Radzevičius, R.R. 2. Port Arthur, Ontario, Canada.

dolfs Purvs Jono rolė, tačiau buvusi nemažiau ekspresyvi vaidyba bei nemažiau apgalvota veikla Anjos Gustafsson, Ausma Sungalis (abi kaip ypatingai geros joms skirtų vaidmenų atlikėjos) ir jaunas Imants Purvs, kuris laimėjęs žiūrovų ir klausytojų didžiulį, entuziastšką pritarimą.

Ir pačiam, mačiasiam vaidinimą, nedaug ką būtų gal ma pridėti. Gal mes, lietuviai, (kaip europiečiai) nepriekiaštautume vaidintojų per lėtam tempui, bet vaidintojų anglų kalbos tarsena ir mums jau krito į akis (geriau pasak us į ausis). Pertraukos metu prėjęs prisėdo prie manęs dr. M. Anyas ir klausia: "Ar pats viską suprant, ką jie ten šneka?". Deja, teko prisipažinti, kad ne viską. Šiaip jau, reik'a sutikti, kad vaidintojai anglų kalbą moka gana neblogai, o ir jų angliškas žodžių ištarmas (vietomis) gana

geras, bet kur reikalingas vaidmenyse balso pakėlimas ar ypatinga temperamento išraiška, jie ir pradeda kalbėti tarytum latvis — latviškai, estas — estiškai, o lietuviškai — lietuviškai. (Vaidinime yra vietų, kur mūsiškis vaidintojas — Kazyz Kaknevičius Chairman vaidmenyje).

Prie įėjimo teatran buvo dalinamos gražiai atspausintos programos

Pr. Alšėnas

ST. ANTHONY

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

Joseph F. Gribauskas
Executive Secretary

4³/₄%

DIVIDEND CHECKS
MAILED QUARTERLY
ON INVESTMENT
SAVINGS
ACCOUNTS

5¹/₄%

LONG TERM
BONUS
SAVINGS
ACCOUNTS

1447 So. 49th Court
CICERO, ILLINOIS • 60650
Phone 656-6330

HOURS: Mon. 9-8; Tues., Thurs., Fri. 9-5; Sat. 9-1; Wed. Closed

Lietuviška valgykla. Gražiausias lietuviškas restoranas, kuriame gaminami lietuviški valgiai.

Atdara nuo 6:00 valandos ryto iki 8:00 valandos vakaro.

"PALANGA" RESTAURANT

6918 So. Western Ave. - GR 6-9758

JADVYGA ir — JUOZAS BARTKUS, Savininkai

Mūsų erdviose patalpose turime didžiausį pasirinkimą visų modernių baldų, elektrinių krosnių, radijo ir televizijos aparatų, šaldytuvų ir kitų namams reikmenų.

LIETUVIŲ ĮSTAIGA

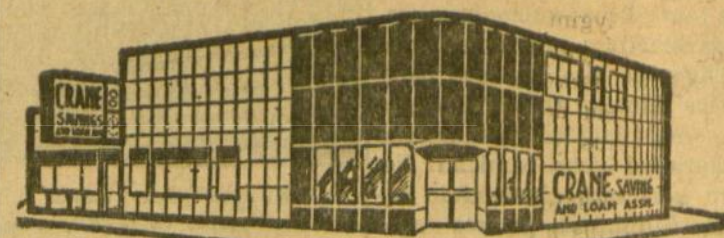
ROOSEVELT FURNITURE CO.

F. A. RAUDONIS ir N. BERTULIS

2310 W. Roosevelt Road

Tel. SEeley 3-4711

Atdara pirmą ir ketvirtą 9-9 val. antr., treč. ir šeštadieniais nuo 9 iki 6 val. Sekmad. atdara nuo 10 iki 4:30 v. po pietų

CRANE SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

B. B. PIETKIEWICZ, Prez.

2555 West 47th St. Tel. LAFayette 3-1083

PLENTY OF FREE PARKING

4³/₄% Naujas aukštas dividendas mokamas už investavimo sąskaitas

PINIGAI ĮNEŠTI IKI 15 D. PELNO NUOSIMČIUS NUO 1 D. Dividendai mokami sausio ir liepos mėn. 31 d.

VALANDOS: ANTRAD. ir PENKT. 9 v. r. iki 5 v. v. PIRMAD. ir KETV. 9 v. r. iki 9 v. v. ŠESTAD. 9 v. r. iki 12 v. d. Trečiad. uždaryta

Artesian Restaurant

2432 West 63rd Street (63rd & Artesian)

• Skanūs valgiai

• Geras patarnavimas

• Puiki atmosfera

PIETŲ \$1.65 & \$2.25

JOKIO LAUKIMO — GREITAS PATARNAVIMAS TALPA — 350 SĖDIMŲ VIETŲ.

Rezervacijoms skambinkite — 436-4622.

Atdara sekmad. iki ketvirtad. 6 v. ryto iki 1 v. ryto, penktad. ir šeštadieniais iki 5 valandos ryto

MARQUETTE PHOTO SUPPLY

REIKMENYS FOTOGRAFAMS IR MEGEJAMS

Daug sutapsysite pirkdami čia įvairių filmų foto aparatus ir jų reikmenis. Pasinaudokite patogiu planu atidedant pasirinktus reikmenis Kalėdoms. Pilnai užbaigtų foto nuotraukų aptarnavimas. Atdara pirmą ir ketvirtą vakarais iki 9 val.

3314 West 63rd Street
Chicago, Illinois 60629
Tel. PK 6-8998

PAPUOŠKITE BUTĄ NAUJOMIS UŽUOLAIMOMIS. DAR SUSPĖSIME PAGAMINTI ŠVENČIŲ SEZONUI, TIK PASIRŪPINKITE PAS

STEIN TEXTILE CO.

urminėmis kainomis iš tūkstančių jardų užuolaidoms dekoratyvinių medžiagų, ne iš mažų pavyzdžių, bet iš didelių ritimų: damasko, brokadų, "boucle's", "fiberglass".

PIRKSITE NEBRANGIAI IR GAUSIT DOVANĄ.

STEIN TEXTILE bendrovė yra pirmoji, kuri parūpina vilnonių, šilko, nylonų, taffetą, aksomo, ANGLISKŲ MERZIAGŲ paltams ir kostiumams siuntimui artimiesiems į Lietuvą ir tolimąjį Sibirą už žemas kainas.

616 W. Roosevelt Rd., Chicago 7, Ill., HA 7-3737

Atdara kasdien ir sekma. 9:15 r. iki 5:30 vak. Pirmad. uždaryta

Nemokama vieta mašinoms už kampo į šiaurę Jefferson St. Chernin's aikštėje

AR MISIJA TESETA IR AR BAIGTA?

Naują Alės Rūtos knygą atvertus

PRANAS RAZMINAS

Alė Rūta. ŽEMĖS ŠAUKSMAS. Apsakos. Išleido Knygų mylėtojų draugija Kanadoje A. Luko lėšomis 1966 m. Viršelis dail. J. Paukštinės. Kaina \$4.00.

Mūsų tautos kancios istorija kuri tebesitęsia iki šiol, ir dar negalima pramatyti pabaigos, mūsų rašytojams, poetams ir kitų rūšių menininkams yra didysis įkvėpimo šaltinis. Heroizmas išremtųjų šaltame Sibire, heroizmas aktyviame ir pasyviame pasipriešinime pačioje tautoje, lūkesčiai ir dvasiniai negalavimai pasitraukusiųjų iš tėvynės duoda jiems progos išmėginti savo kūrybinį pajėgumą. Jau turime gausiai romanų bei apysakų iš netolimosios praeities, bet, rodos, tiek maža tepasakyta, tik mažas kampelis tepalistas. Tad kiekvienas tolimas bandymas yra sveikintinas. O gal pagaliau mes sulauksime vieno, kuris suras tautos kancios istorijoj rubinaiš išpuostą kūrybingą žodį, kūrybingą kancios sintezę išraišką ir paliks būsimo kartoms didį šio laikotarpio žodinį pavelskį.

Prie besiveržiančių į kūrybingą žodį reikėtų priskirti ir rašytoją **Alė Rūtą**, ką tik pasirodžiusio „Žemės šauksmo“ apsakos autorę. Skaitančioji lietuviškoji visuomenė jau gerai pažįsta. Ji puikiai užsirekomendavo kai kuriais savo ankstyvesniais darbais ir yra laimėjusi ne vienas dailiojo žodžio varžbas.

Naujoji apysaka, apskritai imant, palieka skaitytojų graudiną įspūdį. Tegu ten ir paviršutiniškai pavaizduota Sibiro „geografija“, ir pati gimtoji žemė, prisitaikusi Liną Rudėną, galėjo jam skirti specialią ir neatsaukiamą misiją, tačiau kas galėtų lengvai nuneigti Lino herojiškų brožuos, kurie iššaukia ašaras? To gaudulio negali atsikratyti iki paskutinio puslapio. Tiesa, daug pasikartojančių vaizdų, daug skubotumo. Matyt, jog neturėta laiko sugrįžti prie rankraščio ir medžiagą aplyginti, kad dingtų įspūdis, lyg juodraštis būtų atsidūręs spaustuviėje. Bet autorė šiuo atžvilgiu nėra pirmoji. Kitas ir laurus yra laimėjęs tik juodraštis.

Tačiau rašytojos vaizduojamas pasaulis nėra tik fantazija, bet šurpi realybė. Tokių trylikmečių didvyrių pilni mūsų paskutiniųjų dešimtmėčių istorijos puslapiai. Jie yra atžymėti ir mūsų spaudoje bei patvirtinti juos mačiusių liudininkų. Jau ne vieną kartą esame skaitę tikrų pasakojimų apie našlaičių likimą Sibiro taigose. Rašytoja **Alė Rūta** taip pat ne iš pirmo išlaužė savo apsakos siužetą, tik gal jau per daug eksperimentavo Lino Rudėno fizinį ir dvasinį pajėgumą, kol paguldė amžinajam miegui šalia motinos, mirusios tolimame ištremime.

Autorės teigiamas žmogaus kancios supratimas bei pavaizdavimas priiše skaitytoją prie knygos ištisoms valandoms iki prasmingo miršančio Lino klausimo, įrašyto sniege šalia motinos kapo: „Už ką?“ Ji į šį klausimą neatsakė, palikdama pačiam skaitytojų atsakyti. Tačiau motinos pirštas, pakeltas į dangų, ir patį klausimą atsako labai gilia krikščioniška prasme.

Pirmiausia apysaką visu nuširdumu reikėtų rekomenduoti jaunimui, jeigu jau, kokia dabar ji pasirodė, jaunimas galėtų paskaityti. Tik galia, kad, žinant dešimties - penkiolikos metų lietuvių gimtosios kalbos pajėgumą, galėjimui maža vilčių. Knygos žodinis bei stilistinis apipavidalinimas jiems tikrai bus sunkiai įkertamas. Nesileisų į patarimus, tačiau reikėtų truputį kai kuriais atvejais nusiileisti iki jaunimo kalbinio pajėgumo, kad ši apysaka jam bū-

Alė Rūta

sugrįžti ir tuo suteikti mūsų jaunimui dvasinio džiaugsmo — gražios lėktūros.

Jei gimtoji žemė šaukė Liną sugrįžti, tai natūralu, tai įtikėtina, tačiau kelionė atgal į Si-

birą jau yra labiau atsitiktinė. Jei gimtojoje žemėje nebuvo priimtas, tai ar jis galėjo ko geresnio tikėtis Sibiran sugrįžęs? Maruška taip pat kelia abejonių Rudėno Odisėjoje. Ar jis sugrįžęs negalėjo sutikti lietuvių, kuri būtų sugebėjusi žemės šauksmą paremti savo gilia meile ir tuo būdu Linui grąžinti viltį Vilnijos žemės klajonėse? Be to, jaunimui reikėtų truputį giedresnės lėktūros.

Negalėtume teigti, kad ir vyresniame skaitytojų knyga nesukelia gilesnių minčių, sekant Lino Rudėno pėdomis. Per jo akis praslenka simpatingas senelio Kajetono paveikslas, Pavasarių šeima, išdavikas Debesys, bespalviai rusai, mongolai ir kiti, iš kurių retai kada žybtelia gailėstingumo kibirkštėlės. Baisusis birželis užklupo keliasdešimt tūkstančių lietuvių visai netikėtai ir pastūmė juos į lėtą, sunkią mirtį Sibire. Kai kurie, silpnėsi, dar savo tėvynės laukuose amžinai užgeso, kai kurie sunkioje kelioje, o didžioji dauguma Sibiro šiaurėje. Ir tik likučiai, geležinės sveikatos, kad paliudytų mirusiųjų kancias, išliko gyvi. Tų gyvųjų pasakojimus dažnai paskaitome spaudoje tai ar gyvu žodžiu išgirstame. Tai kronika, kuria gali drąsiai naudotis savo kūrybingam žodžiui ir mūsų rašytojai. Rodos, būtų nereikalinga nieko daugiau beįsivaizduoti ir pačiam kūrėjui, kaip tik praplėsti detales, sujungti, išlyginti, pasinaudojant neišsamiu kalbiniu turto. Berods, tuo keliu eina ir **Alė Rūta** savo „Žemės šauksme“.

Pabaigai norėtusi atkreipti dėmesį į ištremtųjų didžiausią ramstį — maldą, nerašytą, tačiau tyriausią kenciančio žmogaus. Stai Linukas meldžiasi:

„Ir melskis, Marija, kad taip žmonės Sibire baisiai nekenčėtu... Kada nors kiek daugiau duonos, ir kad ne taip baisiai šalta...“ (242 psl.)

Kompozitoriaus J. Pakalnio ir jo kapo likimas

Jau keleri metai, kaip kompozitoriaus J. Pakalnio kapas Kauno Sančių kapinėse visiškai apšalęs, — rašo vienas kauniečių Vilniaus Komjaunimo tiesos. Sančių kapinės dabar uždarotos, taigi ir nebeįėjimas. Esą, „žmonės be sąžinės, be elementaraus padorumo jausmo sudaužė kompozitoriaus paminklą, išardė kapą“. Šaukiasi į Kauno miesto kultūros skyrių ir kompozitorių sąjungą, kad pasirūpintų kompozitoriaus palaikų perkelti į naujas Petrašiūnų kapines.

J. Pakalnis priešbolševikiniais laikais jau buvo didžiais gabumais pasižymėjęs muzikas — fleitistas, dirigentas ir kompozitorius. Žymiausias jo kūrinys — baletas „Sužadėtinė“ (pagal St. Santvaro siužetą) iš boudžiaivos panaikinimo išvakarių, išleistas scenon 1942 metais, vokiečių okupacijos metu.

Rusiškai bolševikijai vėl užplūdus Lietuvą, čekistai, stalinistai ir jų pataikūnai, nors ir negalėdami priklšti Pakalniui jokių nusikaltimų, grėsmingai šnairavo į jį vien dėl to, kad Pakalnis nebuvo su jais pabėgęs Rusijon, o dirbo savo darbą Lietuvoj ir vokiečių okupacijos metu.

1948 metų pradžioj įvykusioje kompozitorių suvažiavime Pakalnio kūryba buvo užspulta visu to meto rusų bolševikų diktuojamos „kritikos“ brutalumu. Suvažiavimui dar nepasibaigus, J. Pakalnis „staiga mirė“, vos pradėjęs 36-tuosius savo amžiaus metus. Per tuo metu dar labai sandarią geležinę uždangą Vakarus tepasprūdo žinia, kad Pakalnis, didžiai sukrėstas teroristų užspūlimu, iš suvažiavimo pasitraukęs ir, grįždamas namo, nusižudė.

Po to kelerius metus Lietuvoj J. Pakalnio vardas ir jo kūriniai buvo išbraukti iš viešai vartojamo žodyno. Tik po Stalino mirties, „atodrečio“ laikais, buvo iškelta iš archyvo Pakalnio „Sužadėtinė“. „Pataisius“ turinį pagal marksizmo-leninizmo reikalavimus, baletas, pavadintas nauju vardu (jame panaudotos „Aušta aušrelė“ dainos vardu), pradėtas rodyti teatre.

Vėliau, lietuvių muzikologų pastangomis, J. Pakalnio kūryba buvo visiškai reabilituota, gerai įvertin-

ta, net ir jo baletui sugrąžintas senasis vardas „Sužadėtinė“.

J. Pakalnio kūryba naudojama, mėgiama, tačiau jo kapas, pasirodo, ne tik užmirštas, bet ir išniekintas. Kas buvo tie „be sąžinės ir be padorumo jausmo“ išniekintojai, nebėra vilties išaiškinti: paprasti chuliganai, ar kerštingi „komunizmo statytojai“.

(ELTA)

FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Street
Chicago, Illinois 60642
Tel. GA 4-8654 ir GR 6-4339

APDRAUDŲ AGENTŪRA
Namų, automobilių, gyvybės, sveikatos ir biznio Patogios išsimokėjimo sąlygos

J. BACEVIČIUS
6455 So. Kedzie Ave., PR 8-2233

RINOS IR NUTEKAMIEJI VAMZDŽIAI
Ekspertistai uždedam naujus ir taisome senus. Pilnai apsidraudę. Darbas garantuojamas.

A. ABALL ROOFING CO.
LA 1-6047 arba RO 2-8778

LIETUVIŲ VEDAMA NAUJŲ IR VARTOTŲ AUTOMOBILIŲ PREKYBA

Neptune Motors Inc.
6516 South Western Avenue
CHICAGO, ILLINOIS 60636
Telef. — 925-5121

Išsimokėjimai mažu nuosimčiu per banką.

Atmeta kasdien: Pirm., Penktad. — 9 iki 9 v. vak. Šeštad. — 9 iki 6 val. v. Sekmad. — 11 iki 5 v. vak.

Paripinami automobiliai pagal klientų reikalavimą.

AKADEMINĖS PROŠVAISTĖS

Romas Vaštokas skaito paskaitą „Studentas dviejų kultūrų įtampoje“ LSS suvažiavime Toronte. Sėdi „Laisvės Žiburio“ radijo korespondentas Vytas Radzivasas ir suvažiavimo ruošimo komiteto pirmininkas Audrius Šileika. Nuotrauka Ged. Naujokaičio.

Prof. dr. A. Klimo paskaita Rochesterijoje

Šių metų lapkričio 13 d. Rochesterio studentai savo LSS skyriaus susirinkime turėjo progos išgirsti prof. dr. Antano Klimo paskaitą tema „Lietuvių kalbos reikšmė kalbotyroje“.

Prof. Antanas Klimas yra žinomas ne tik Rochesterio lietuvių kolonijoje, bet ir kitose lietuvių kolonijose kaip gabus paskaitininkas ir lietuvių kalbos žinovas.

Profesoriaus pradėjo savo žodį, apibūdindamas kalbos sąvoką. Lietuvių kalba yra viena iš daugelio indoeuropiečių kalbų. Ji kartu su latvių ir jau išmirusiomis prūsų, kuršių, žemgalių ir sėlių kalbomis sudaro baltų kalbų grupę indoeuropiečių kalbų šeimoje. Ji yra gimininga toms kalboms, kurios išlaikė senoviską savo formas. Ji dar išlaikė kitų kalbų jau prarastus priedaisius ir dvibalsius, linkniavimus, „muzikalinę“ intonaciją ir kt. Todėl dėl šitų ir kitų lietuvių kalbos savybių ji yra labai branginama viso pasaulio kalbininkų. Kadangi ji buvo apsupta slavų kalbų, tai yra ste-

bėtina, kad ji išliko gyva kaip kalba. Bet šis lietuvių kalbos išlikimas liudija ja kalbančių užsispnyimą savąją kalbą išlaikyti. Prof. Klimas pabrėžė, kad lietuvių kalba yra dabar dėstoma Pennsylvanijos universitete, o sekančiais metais bus jau dėstoma Evanstone, Harvarde ir gal Buffalo universitete.

Studentai buvo taip sužavėti prof. A. Klimo kalba, kad atrodė, jog jie jau „gatavi“ mesti ligšiolinius savo mokslus lietuvių kalbos studijų naudai.

E. Sinkutė

MOVING

J. NAUJOKAITIS
Ilgų metų patyrimas
Apdraustas perkraustymas
WA 5-9209 Chicago, Illinois

TELEVIZIJAS:

paprastas ir spalvotas nebrangiai taisy. Už patarnavimą vietoje \$3, už dirbtuvės darbą \$10.00 ir daly. Pasiteiraukite apie naujas.

J. MIGLINAS
2546 W. 69 St., II auk., PR 6-1063

DEKORAVIMAS

IS VIDAUS IR IS LAUKO
Kilimai ir apmušti baldai valomi
J. RUDIS Tel. CLIFFSIDE 4-1050

Restoranas Neringa

LIETUVISKI IR AMERIKONISKI VALGIAI

2632 West 71st St.,
Telef. — 778-9359

Atdara kasdien nuo 6:30 val. ryto iki 8 v. v. Sekm. nuo 9v.r. iki 8 v.v.
sav. Teresė Karvelaitienė — T. J. Aguiar

Taupykite

MES MOKAME

5%

ANT BONŲ SĄSKAITŲ

Daugiau kaip 50 metų sąžiningai patarnaujame lietuviams.

Kiekviena sąskaita ligi \$15,000 apdrausta Federalės valdžios agentūroje

August Saldukas, Prezidentas

4040 Archer Ave. Chicago, ILL. 60632
Telef. CL 4-4470

matytos, naujai atgaivintos „Studentų Gairės“. Jos yra liudininkas lietuvių studentų noro ir ryžto galvoti ir veikti savarankiškai. Po ilgos pertraukos iššėjęs „Gairių“ numeris įdomus, gražiai išleistas, teikia viltį, kad naujasis redakcinis kolektyvas nenuleis rankų ir kad ateityje pasaulyje išsiblaškiusius lietuvių studentus jungs reguliariai aplankančios jų „Gairės“. Norėtusi, kad „Studentų Gairės“ augtų ir puslapių skaičiumi ir turinio įvairumu, kad ir sekančiuose numeriuose rastume pasisakymų, diskusijų aktualiomis temomis, Studentų Sąjun-

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ ir kitus kraštus

P. NEDZINSKAS 4065 Archer Ave. Chicago, Ill. 60632, Tel. YA 7-5980

PIRKITE DABAR TIESIOG NUO MR. NELSON SAVININKO SAINT CASIMIR MONUMENT CO.
3911 West 111th Street
Didžiausias Paminklams Planų Pasirinkimas Visame Mieste
Telef. — CEdarcrest 3-6335
Vienas blokas nuo kapinių

GUŽAUSKŲ BEVERLY HILLS GELINYČIA
Geriausios gėlės dėl vestuvių, banketų laidotuvių ir kitų papuošimų
2443 West 63rd STREET
Telef. PROspect 8-0833 PROspect 8-0834

EUDEIKIS LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
TRYS MODERNISKOS KOPLYČIOS
4605-07 South Hermitage Avenue
Tel. YArds 7-1741-2
4330-34 South California Avenue
Telef. LA 3-0440 ir LA 3-9852

PETKUS TĖVAS IR SŪNUS MARQUETTE FUNERAL HOME
TRYS MODERNIOS KOKPLYČIOS
2533 West 71st Street Tel. GR 6-2345 - 6
1410 So. 50th Ave., Cicero Tel. TO 3-2108 - 09
AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

MAZEIKA & EVANS FUNERAL HOME
THREE AIR-CONDITIONED CHAPELS
Parking Facilities
6845 SOUTH WESTERN AVE. REpublic 7-8600

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos Nariai

STEPONAS G. LACKAWICZ
2424 W. 69th STREET Tel. REpublic 7-1213
2314 W. 23rd PLACE Tel. VIrginia 7-6672

PETRAS BIELIONAS
4348 S. CALIFORNIA AVE. Tel. LAfayette 3-3572

ANTANAS M. PHILLIPS
3307 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-3401

POVILAS J. RIDIKAS
3354 S. HALSTED STREET Tel. YArds 7-1911

LEONARDAS F. BUKAUSKAS
10821 S. MICHIGAN AVE. Tel. COmmodore 4-2228

JURGIS F. RUDMIN
3319 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-1138 — 1139

VASAITIS — BUTKUS
1446 S. 50th AVE. CICERO, ILL. Tel. OLYmpic 2-1003

LAWN FUNERAL HOME
Sigmund J. Sutkus
7909 STATE RD., OAKLAWN ILL. TEL. 636-2320

Akademinių Prošvaistės

Leidžia Lietuvių Studentų Sąjunga

Redaguoja L.S.S. Centro valdyba. Rankraščius siųsti šiuo adresu: "Akademinių Prošvaistės", 4545 W. 63rd St., Chicago, Ill. 60629. "Akademinių Prošvaistės" išleina kiekvieno mėnesio trečiąjį šeštadienį.

STUDENTAI IR VISUOMENĖ

Sveikinimų suvažiavime gauta iš visur

Studijuojančiųjų ryšys su lietuvių visuomene ir vyresniąja karta Jaunimo kongreso ruošime ir Jaunimo metų veikloje atsispindėjo Toronto suvažiavimui sėkmės linkinčiųjų sąrašas. Pernai, rodos, buvo gauti tik keli sveikinimai iš viso.

Šiemet LSS suvažiavimą sveikino Lietuvos generalinis konsulas dr. J. Žmuidzinaitis atidarymo metu ir pakartotinai lankėsi suvažiavimo programoje.

Dar suvažiavimą sveikino: Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdybos pirm. Juozas Bachanas; Kanados Lietuvių Bendruomenės valdybos pirm. — jos narys L. Tamošaitis suvažiavimo atidaryme; JAV Lietuvių Bendruomenės centro valdybos vardu vicepirmininkas jaunimo reikalams Vaclovas Kleiza; PLB vicepirmininkas jaunimo reikalams Vytautas Kamantas; Pasaulio lietuvių jaunimo kongreso Finansų komisija, džiaugdamasi Studentų sąjungos įneštu 1,000 dolerių.

Spauda taipgi neatsiliko. Toronte leidžiamų "Tėviškės žiburių" redaktorių kun. dr. Pr. Gaidas sveikino visos redakcijos vardu; kiti laikraščiai atsiuntė savo korespondentus beveik į kiekvieną programos dalį; Lietuvių Enciklopedijos leidėjas Juozas Kapočius, ruošias Lietuvių Enciklopediją anglų kalba, sveikino suvažiavimo dalyvius ir kvietė juos į pagalbą.

Studentus sveikino Kunigų Vienybės pirm. prel. J. Tadauskas; Toronto Šatrijos ir Rambynų tuntu skautų tėvų komitetas; iš toliausiai atkeliavo sveikinimas kun. dr. P. Bačinskio, Vasario 16 gimnazijos direktoriaus, prašančio jaunų mokytojų iš JAV ir Kanados.

Studentai filisteriai taipgi jaunesniųjų nepamiršo, sveikino Studentų sąjungos šalpos fondo vedėja Ona Talalienė, atsiųsdama kartu ir auką.

Į pasisekimo linkinčių eiles galima priskaityti Toronto ir apylinkės lietuvių visuomenę, kuri atsilankė į paskutinį vakarą taip gausiai, jog jame dalyvavo iš viso apie 1000 žmonių.

Netylėjo ir studentų suvažiavimas, baigiamojo posėdžio metu priimdamas suvažiavimo rezoliucijas, kviečiančias keturis asmenis naujais garbės nariais, kurių iš viso per 16 metų tėra dešimt. Naujieji garbės nariai paskelbti šie:

Iš Bendruomenės ir visuomenės: Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdybos vicepirmininkas Stasys Barzdukas, neseniai laimėjęs kultūros premiją, tikrai nenuilstamai dirbąs lietuvių vi-

suomenės ir lietuvių jaunimo gerovei, kurį pakeldama į garbės narius, Sąjunga tikisi nors dalinai išreikšti padėką PLB valdybai ir Bendruomenei, suorganizavusiai ir rūmusiai Jaunimo metų veiklą.

Iš spaudos: "Draugo" kultūrinio priedo redaktorius ir studentų skyriaus "Akademiinių Prošvaistės" ilgametis ir labai kantrus globėjas poetas Kazys Bradūnas, kurio rūpesčiu "Akademiinių Prošvaistės" teikia svarbias žinias ir nuomones kiekvienam Sąjungos nariui.

Iš studentų filisterių: Algis Lukas, buvęs "Lituanus" fondacijos pirmininkas, pravedęs visą eilę tikrai sunkių vaju "Lituanus" žurnalui paremti.

Dr. Tomas Remeikis, "Lituanus" žurnalo redaktorius, priklauses "Studentų Gairių" redakcijai, studentų valdyboms ir dalyvavęs suvažiavimuose bei studijų dienose.

Neabejotina, kad sklandus bendradarbiavimas su visuomene ir tarpusavyje tęsis ir toliau: 1967 metų pavasarį vyksta Sąjungos narių vaju, kurio metu skyriai stengsis per visuomenę, susirūpinusius studentų tėvus ir spaudą į Sąjungos gyvenimą įtraukti naujus studentus, atitokusius ar neveiklius asmenis, kas sustiprintų sąjungą. Mūsų laukia eilė darbų, laukia visi 1967 metų įvykiai.

Sokiai jau pačiame smarkume susipažinimo vakare Prisikėlimo parapijos salėje LSS suvažiavimo metu Toronte. Nuotr. Ged. Naujokaičio

LSS suvažiavimo metu Toronte įvykusioje trijų jaunų menininkų parodoje Skulptorius Romas Astrauskas (dešinėje) aiškina Romui Juknevičiui savo skulptūrą "Prožektorius". Už jų matyti ir kiti, parodoje išstatytieji Romo Astrausko darbai. Nuotr. Ged. Naujokaičio

LSS suvažiavimas atidarymo metu lapkričio 24 d. Toronte. Nuotr. Ged. Naujokaičio

LSS suvažiavimas Toronte. Daina po šokių šeštadienio vakare, lapkričio 26 d. Nuotr. Ged. Naujokaičio

Lietuvių studentų sąjungos XVI Visuotinio suvažiavimo, įvykusio 1966 m. lapkričio mėn. 24-26 d.d. Toronte,

REZOLIUCIJOS

I v a d a s

Vykdydama 1965 m. suvažiavimo įpareigojimą, 1966 m. rezoliucijų komisija pastebi, kad iš priimtų rezoliucijų sekančios buvo įvykdytos:

a) formaliai užmegsti ryšiai su kitų kraštų studentais: būtent, dalyvauta United States Student Association suvažiavime; drauge su latviais ir estais įsteigtas Baltic Appeal to the United Nations;

b) artimai bendradarbiauta su Lituanus fondacija;

c) rūpestingai išleistas metraštis, redaguotas Mykolo Drungos;

d) sėkmingai atgaivintos "Studentų Gairės" Skirmos Makaitytės vadovaujamo kolektyvo;

e) centro valdyba pagyvinę ryšius su skyrių valdybomis, siūsdama joms kiekvieno posėdžio protokolus ir smulkesnes informacijas;

f) studijų dienos buvo prarastos, kaip numatyta, Bostone, Chicagoje, Clevelande, Hartforde, New Yorke, Toronte ir Worcesteryje.

Rezoliucijų komisija pastebi,

kad sekančios rezoliucijos liko nepilnai įvykdytos:

a) galutinai neišspręsti ryšiai su Amerikos Lietuvių Taryba;

b) praėjusių metų visuotinis suvažiavimas liko formaliai neįvertintas;

c) centro valdybos rinkimo procedūra liko nepakeista.

Rezoliucijos

I Suvažiavimas reiškia padėką:

a) Jaunimo kongreso ir jaunimo stovyklų rengėjams ir bendradarbiams, sėkmingai įvykdytiems Jaunimo metų užsiėmėjimams;

b) rengimo komitetui ir visiems veikliai prisidėjusiems programos dalyviams;

c) lietuvių spaudai už dėmesį, kreiptą į studentų veiklą, ir paramą šiam suvažiavimui.

II Statutiniai reikalai:

a) Sąjungos pavadinimas pakeičiamas iš Lietuvių studentų sąjungos JAV, į Šiaurės Amerikos lietuvių studentų sąjungą;

b) Metinis nario mokestis pakeičiamas trimis doleriais. Pradedant 1967-68 metais, nario mokestis bus penki (5.00) doleriai.

c) Garbės nariais kviečiami:

1. Stasys Barzdukas, Pasaulio Lietuvių Bendruomenės vicepirmininkas,
2. Kazys Bradūnas, Akademiinių Prošvaistės nuolatinis globėjas,
3. Algis Lukas, buvęs Lituanus fondacijos pirmininkas,
4. Tomas Remeikis, "Lituanus" redaktorius.

III Tarpautiniai reikalai:

a) Suvažiavimas pritaria PLB Jaunimo sekcijos įkūrimui;

b) Suvažiavimas remia:

1. Pasaulio lietuvių studentų atstovybės įkūrimą, kuri rūpinsis ryšiais su kitų kraštų lietuvių studentais ir finansine parama kitų kraštų studentų per šalpos fondą ir artimesnių bendradarbiavimų tarp Europoje studijuojančiųjų Šiaurės Amerikos studentų;

2. lietuvių, latvių ir estų pastangomis įsteigtą Baltic Appeal to the United Nations (BATUN).

IV. Skyrių veikla:

a) Suvažiavimas ragina skyrius:

1. palaikyti ryšius su artimesniais skyriais.

2. aptarti siūlymą pakeisti skyrių valdybų rinkimo laiką,
3. atidžiau vesti skyriaus knygą ir tvarkingai jas perduoti sekančiai valdybai.

b) Suvažiavimas skatina Centro valdybą ir skyrius pravesti naujų narių vaju;

c) Suvažiavimas pageidauja, kad:

1. Metraštis taptų tradiciniu leidiniu,

2. ruošiamas Sąjungos dainorėlis netrukus pasirodytų,

3. per sekančią suvažiavimą būtų atkreiptas atitinkamas dėmesys į kultūrinį studentų pasireikimą, pavyzdžiui, meno parodą.

V. Suvažiavimas pritaria Lietuvių studentų filisterių sąjungos įkūrimui ir remia šiam reikalui sudarytos komisijos veiklą.

Rezoliucijos priimtose baigiamajame suvažiavimo posėdyje

Rezoliucijų komisija:

Remigijus Balčiūnas (Baltimore),

Rūta Domarkaitė (Chicago),

Elvyra Kavaliūnaitė (Chicago),

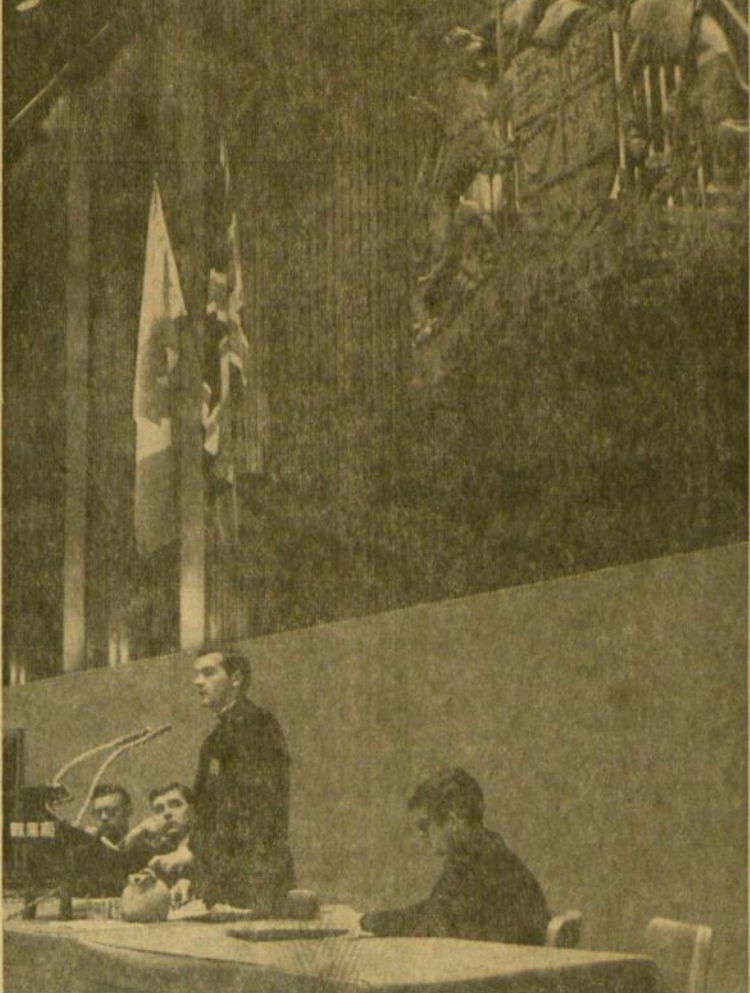
Rimgailė Salytė (Philadelphia),

Guoda Stuogytė (Cleveland),

Laima Sveždaitė (Toronto),

rengimo komisijos atstovė,

Antanas Saulaitis (Boston, Centro valdybos atstovas)

Antanas Saulaitis, SJ, skaito paskaitą "Itamos vaidmuo religijos krizėje" LSS suvažiavime Toronte. Iš kairės į dešinę: Vytautas Radzivas, Audrius Šileika, Antanas Saulaitis, SJ, ir Paulius Žygas, LSS pirmininkas. Nuotr. Ged. Naujokaičio

Linksmų minčių buvo ir rimtos paskaitose Royal York viešbutyje Toronte. Nuotr. Ged. Naujokaičio

STUDENTŲ ŽIEMOS STOVYKLA PRIE MONTREALIO

Kalėdų atostogų metu LSS Montrealio skyrius ruošia žiemos stovyklą Laurentian kalnuose, kur slidinėjimas yra tiesiog žavingas. Čia bus galima praleisti 4 dienas ir tris naktis lietuvių studentų tarpe. Programa bus įvairi, rimta ir linksma — pritaikyta Kalėdų švenčių nuotaikai.

Stovykla tęsis nuo gruodžio 29 iki sausio 1. Stovyklos vieta yra gražus prancūziškos Kanados miestelis kalnuose, Ste. Adèle, 42 mylios į šiaurę nuo Montrealio. Mažame Chatel Boise viešbutyje yra rezervuotos 46 vietos (24 kambariai), valgomoji ir didelė salė, kurioje bus galima atlikti savo programą.

Slidinėjimui netoliese yra keltas kalnų. Kaina apie \$4 dienai. Be to, galima išsinuomoti motorines roges (ski-doo) ar suorganizuoti pasivažinėjimą arkliais (sleigh ride).

Kaina visam stovyklos laikui yra \$20 asmeniui. "First come, first served", įmokant \$10 rezervacijos mokestį, kuris bus įskaitytas į stovyklos mokestį. Apsirūpina maistu kaip kas išmano viešbuty ar kitose restoranuose.

Programa

Ketvirtadienis:

Stovyklautojai renkasi. p.p. Stovyklos atidarymas, vak. Susipažinimo vakaras, šokiai.

Penktadienis:

ryt. Prasideda sniego skulptūrų varžybos. p.p. Diskusijos dėl straipsnio "Lietuviškos buities mitai",

Du pirmininkai susitiko LSS suvažiavime Toronte: kairėje — Rimas Laniauskas, Moksleivių ateitininkų sąjungos pirmininkas, ir dešinėje — Eimutis Radžius — Studentų ateitininkų sąjungos pirmininkas. Tarp jų — Elenutė Bradūnaitė. Nuotr. Ged. Naujokaičio.

kuris, pasirodė "Ateity" 1966 m. balandžio mėn. numery ir sukėlė daug triukšmo. Diskusijose dalyvaus straipsnio autorius dr. kun. F. Jucevičius ir dr. Petras Lukoševičius. vak. Talentų vakaras.

Šeštadienis:

p.p. Slidinėjimo lenktynės. "Šiukšlių Blūdo" (Garbage Bowl) futbolo rungtynės. Sniego skulptūrų įvertinimas. vak. Naujų Metų sutikimo balius.

Apranga "semi-formal". Šokiai, orkestras ir šampanas. Iteikiamos dovanos įvairių varžybų ir rungtynių laimėtojams.

Laukiame, kad į šį vakarą atvažiuos dar ir daugiau jaunimo iš Montrealio. Tokiems svečiams įėjimas: \$2.00 viename, \$3.00 porai.

Sekmadienis:

p.p. Stovyklos uždarymas. Viešbuty gyvenantiems įėjimas į visas pramogas nemokamas.

KLB Jaunimo sekcija stovyklai pritarė ir padeda šią stovyklą suruošti. Kviečiame kolegas iš visų artimesnių vietovių šion stovyklon atvykti.

Dėl vietos stokos prašome iš anksto registruotis pas kolegę Daną Zubaitę šiuo adresu: D.T. Zubas, 555 Gerald Street, La Salle, Quebec, Canada. Tel. (514) 365-0224.

Au plaisir de vous voir! LSS Montrealio Skyrius

Daugiau "Akademiinių Prošvaistės" 7-tame pusl.